

9. APLICACIÓ PRÀCTICA DE LA VIDEOVIGILÀNCIA

La disposició addicional primera de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la que es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics, realitza un reconeixement exprés de la competència a aquelles comunitats autònomes amb títols competencials per a la protecció de persones i béns i per al manteniment de l'ordre públic, d'acord amb allò que disposen els seus corresponents estatuts d'autonomia, per tal que puguin regular i autoritzar la utilització de videocàmeres per part de les forces policials i per les dependents de les corporacions locals radicades en el seu territori, la custòdia de les gravacions obtingudes, la responsabilitat del seu ulterior destí i les peticions d'accés i cancel.lació d'aquestes. En aquests casos, les comunitats autònomes que siguin competents per autoritzar la utilització de videocàmeres regularan la composició i funcionament de la Comissió corresponent prevista en l'article 3 de l'esmentada Llei orgànica.

Per altra banda, la disposició addicional sisena del Reial decret 595/1999, de 16 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament i execució de la Llei orgànica, preveu que en les comunitats autònomes a les que fa referència la disposició addicional primera de la citada Llei orgànica podrà existir una única Comissió de Garanties de la Videovigilància per a la instal.lació de videocàmeres, per qualsevol de les forces i cossos de seguretat que actuïn en aquestes, prèvia subscripció del corresponent Conveni de Col.laboració a l'efecte entre l'Administració General de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma.

D'acord amb la competència de la Generalitat de Catalunya en matèria de seguretat pública i seguretat ciutadana es va aprovar el Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la

Generalitat i de les policies locals de Catalunya i la creació en el seu article tercer de la corresponent Comissió. La creació d'una única Comissió de Garanties de la Videovigilància²³¹ es va decidir a través d'un Conveni de Col.laboració signat entre el Ministeri de l'Interior i el Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, firmat a Barcelona l'1 de juliol de 1999. A través de la Resolució de 6 de juliol de 1999 de la Secretaria General Tècnica es disposava la publicació de l'esmentat Conveni de Col.laboració.

Posteriorment, a través de la Resolució de 15 de juliol de 1999²³² es constituïa la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya. La composició de l'esmentada Comissió quedava integrada pels següents membres: com a president d'aquesta, el president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; el fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, dos vocals en representació de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, dos vocals en representació de l'Administració General de l'Estat i dos de les entitats associatives dels municipis de Catalunya, amb els seus respectius vocals suplents i dos secretaris procedents de cadascuna de les Administracions, central i autonòmica.

Els acords presos per la Comissió de Control dels Dispositius de la Videovigilància de Catalunya han estat adoptats en relació amb les sol.lituds d'informes per a l'autorització d'instal.lació i ús de dispositius de videovigilància fixos, mòbils o de control del trànsit, en gravacions efectuades per part dels cossos policials que actuen a Catalunya. És important assenyalar que en alguns supòsits s'ha adoptat més d'un acord. No obstant això, a l'hora de comptabilitzar-los no s'han constituït com a un únic acord. Els acords no definitius, ja sigui per manca de requisits formals

²³¹ BOE núm. 172, de 20 de juliol de 1999.

²³² DOGC núm. 2936, de 22 de juliol de 1999.

en la documentació o bé perquè es va informar negativament i el sol.licitant va presentar documentació nova, no s'han comptabilitzat.

Els supòsits en els que la Comissió ha informat desfavorablement sobre les sol.licituds formulades són diversos. En alguns casos, es considera que no està suficientment motivada la petició ni els objectius per utilitzar les videocàmeres fixes, ja que existeixen supòsits en els que la sol.licitud no fa menció al *“perill raonable per la seguretat pública”* ni als antecedents concrets que posin en evidència el risc que exigeix la Llei orgànica i el seu desenvolupament reglamentari. Per altra banda, i en relació amb algunes de les comunicacions que es dirigeixen a la Comissió per utilitzar equips mòbils, en supòsits de màxima urgència i quan les circumstàncies impedeixin a temps l'autorització preceptiva, aquesta considera que no consta a l'expedient suficient informació sobre l'antel.lació amb la que la unitat policial va conèixer la convocatòria de la concentració gravada, als efectes de ponderar la urgència justificativa de l'eventual manca d'autorització prèvia.

La Comissió no pot ponderar la proporcionalitat en aquelles sol.licituds que no es detalla el nombre o situació exacta de les càmeres instal.lades amb finalitats de control de trànsit, el camp de visió cobert per cadascuna d'elles, si estan dotades de mecanismes de captació i gravació de so i altres característiques tècniques que permetrien conèixer si dins els camps de visió o de captació de so s'hi troben zones de vianants, accessos o finestres d'edificis, si permeten la identificació de persones, la captació de converses, o si existeixen rètols que avisin als vianants de la presència de les càmeres i l'autoritat que n'és responsable.

Respecte a les sol.licituds formulades per instal.lar càmeres fixes destinades a garantir la seguretat i protecció interior o exterior de les dependències de la policia, la Comissió informa que d'acord amb allò que preveu l'article 1.3 del Decret 134/1999, de 18 de maig, no els és d'aplicació l'exigència de les autoritzacions previstes en aquesta disposició i, en cap cas, no han de ser informades per la Comissió. En altres casos, la Comissió ha informat desfavorablement en aquelles sol.licituds on no s'aporten dades sobre l'àmbit físic susceptible de ser gravat, els òrgans responsables de l'operació i la custòdia de les gravacions.

9.1. RESUM D'ACTIVITATS 1999-2000

Sol.licituds efectuades per Ajuntaments i per Polícies Locals:

Instal.lacions fixes	26
Instal.lacions mòbils	04
TOTAL	30

Sol.licituds efectuades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra :

Instal.lacions fixes	03
Instal.lacions mòbils	22
TOTAL	25

Sol.licituds efectuades per les forces i cossos de seguretat de l'Estat :

Instal.lacions fixes	00
Instal.lacions mòbils	05
TOTAL	05

TOTAL D'ACORDS ADOPTATS : 60

Durant aquest període es va treballar en diverses línies d'actuació. En primer lloc, era precís dotar la Comissió d'un Reglament d'organització i funcionament intern per l'adequat funcionament, donat que s'havia de definir d'una forma més exhaustiva l'àmbit competencial d'aquesta. En segon lloc, es va sol.licitar ajuda pericial al Sr. Ferran Laguarda Bertran, professor del Departament d'Òptica i Optometria de la Universitat Politècnica de Catalunya, ja que en gran part dels acords de la Comissió havien de projectar-se respostes tècniques a les sol.licituds formulades. L'ajuda sol.licitada va culminar amb un Informe Tècnic elaborat per aquest professor de data 19 de juliol de 2000.

Per altra banda, i per tal de complir amb el mandat de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, es van sol.licitar dades a la Delegació del Govern, a la Conselleria d'Interior i a tots els Ajuntaments de Catalunya, sobre les càmeres fixes i de trànsit que tinguessin instal.lades a l'entrada en vigor de la Llei per tal de poder adequar aquestes a la normativa vigent. Finalment, es van distribuir a tots els Ajuntaments i també a la Delegació del Govern i la Conselleria d'Interior els formularis-guia necessaris per passar a Informe de la Comissió.

9.1.1. Decrets de l'Ajuntament de Mataró a través dels quals es comunica l'existència de tres càmeres fixes instal·lades a l'exterior del Dipòsit Municipal de vehicles, a l'exterior del Dipòsit Municipal de detinguts i a l'exterior de la seu de la Policia Local

En data 3 de novembre de 1999 es va adoptar un acord per part de la Comissió de control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya sobre els Decrets de l'Ajuntament de Mataró, a través dels quals es comunica l'existència de tres càmeres fixes instal·lades a l'exterior del Dipòsit Municipal de vehicles, a l'exterior del Dipòsit Municipal de detinguts i a l'exterior de la seu de la Policia Local. Segons la Comissió i d'acord amb allò que s'estableix en l'article 1.3 del Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la Policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya, l'esmentat Decret no serà d'aplicació a les càmeres fixes que necessita instal·lar la policia de la Generalitat o les policies locals en immobles, dependències o instal·lacions pròpies o adscrites al compliment de les seves funcions, sempre que aquestes càmeres estiguin exclusivament destinades a garantir la seguretat i protecció interior o exterior d'aquestes dependències.

En conseqüència, i atès que les dues primeres càmeres fixes instal·lades a Mataró tenen com a l'àmbit físic de protecció els edificis o dependències municipals i no graven imatges ni sons, la Comissió entén que no és necessària autorització. En relació amb la tercera càmera que grava imatges, la Comissió informa favorablement el manteniment de la instal·lació sempre que la càmera estigui orientada a l'edifici de Policia Local i enfoqui només el seu perímetre exterior de carrer.

9.1.2. Sol.licitud formulada per l'Ajuntament de Martorell per a la instal.lació de dues videocàmeres fixes al carrer Comerç i al carrer Gomis d'aquesta població

En data 12 de gener de 2000, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya va adoptar un acord en relació amb la sol.licitud formulada per l'Ajuntament de Martorell per a la instal.lació de dues videocàmeres fixes al carrer Comerç i el carrer Gomis d'aquesta població. Segons la Comissió, la motivació que s'exposa per sol.licitar la instal.lació és confusa i no específica quin tipus de gravacions s'haurien de fer als esmentats carrers, ja que d'una banda es parla de la problemàtica suscitada entorn a un suposat tràfic i consum d'estupefaents, mentre que d'altra banda es citen les baralles, discussions i altres altercats. La Comissió considera que queda sense documentar si hi han hagut atestats, processos judicials o condemnes pel presumpte tràfic il.legal i alteració de la pau ciutadana, així com les mesures preventives- judicials preses fins ara.

9.1.3. Instal.lació de dispositius de videovigilància per el control i vigilància del trànsit a les rondes de la ciutat de Reus

Un dels acords més significatius que es van prendre durant aquest període per part de la Comissió va ser el relatiu a la instal.lació de dispositius de videovigilància per el control i vigilància del trànsit a les rondes de la ciutat de Reus, en data 12 de juliol de 2000. L'espai físic que volia vigilar-se era el que es trobava a l'entorn de l'eix format per l'avinguda Onze de Setembre, l'avinguda Marià Fortuny, l'avinguda President Macià i la carretera de Salou i conformava la circumval.lació de les carreteres que

transcorrien pel terme municipal. Segons la informació facilitada per l'Ajuntament, el nombre aproximat de vehicles que circulaven diàriament per aquest espai era de 50.000 i 2.500 persones.

Les càmeres estaven dotades de *zoom* i posicionadors que permetien la mobilitat. De les dades incloses a la documentació aportada es desprenia que dins el camp de visió de les videocàmeres s'hi trobaven, entre altres edificis, un mercat, l'estació d'autobusos, el tanatori, i una gran superfície comercial. A l'entorn on es trobaven els espais vigilats hi havien altres equipaments com un hotel, diverses botigues, estacions de servei, centres d'ensenyament i l'edifici dels jutjats. Les videocàmeres no permetien la captació de sons, però sí la captació d'imatges durant les vint-i-quatre hores. Les instal·lacions disposaven de rètols d'avís al públic de l'existència de les videocàmeres.

Segons la Comissió, l'Ajuntament de Reus justifica la instal·lació dels dispositius per la necessitat de conèixer, en qualsevol moment, la problemàtica de determinades vies públiques on el trànsit acostuma a ser conflictiu per la seva intensitat. Per altra banda, i en relació amb el principi d'intervenció mínima queda acreditat que els dispositius no permeten la gravació de sons, però sí poden captar les imatges de les persones que ocupen els vehicles, així com aquells que es trobin dins el radi d'acció de les càmeres (vianants i usuaris d'alguns dels equipaments de l'entorn).

Segons la Comissió, el fet que les càmeres disposin de *zoom* implica que la instal·lació no s'adeqüi als principis de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per considerar-se desproporcionat aquest dispositiu en relació amb els objectius pretesos. Per això, es proposa com a alternativa la col·locació d'un número més gran de videocàmeres sense *zoom*.

9.2 RESUM D'ACTIVITATS 2001

Sol.licituds efectuades per Ajuntaments i per Polícies Locals :

Instal.lacions fixes	18
Instal.lacions mòbils	03
TOTAL :	21

Sol.licituds efectuades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra :

Instal.lacions fixes	02
Instal.lacions mòbils	09
TOTAL :	11

Sol.licituds efectuades per les forces i cossos de seguretat de l'Estat :

Instal.lacions fixes	03
Instal.lacions mòbils	05
TOTAL :	08

TOTAL D'ACORDS ADOPTATS : 40

9.2.1. Documentació presentada per l'Ajuntament de Barcelona per a la instal.lació de videocàmeres al carrer Escudellers i a la plaça Georges Orwell de la ciutat

En data 27 de juny de 2001 es va adoptar un acord per part de la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya sobre la documentació presentada per l'Ajuntament de Barcelona per a la instal.lació de videocàmeres al carrer Escudellers i a la plaça Georges Orwell de la ciutat. Segons la Comissió, es dedueix el caràcter conflictiu de la zona

on es pretén fer la instal·lació ja que existeixen uns nivells greus d'inseguretat per a la circulació de persones i vehicles durant la major part de les hores del dia, especialment les nocturnes. En l'acord es determina que la utilització de dues càmeres per a la vigilància de 1.400 m² no sembla desproporcionada. No obstant això, la càmera ubicada a la Plaça del Teatre podria suposar, pel seu caràcter giratori que arriba als 360°, una extralimitació de la visualització. Per tant, si la càmera es dirigís cap el costat oposat al carrer Escudellers es podrien controlar també dues illes de Les Rambles, zona que resta exclosa de la sol·licitud d'autorització.

A la vista de la documentació aportada, la Comissió acorda informar favorablement la sol·licitud per a la instal·lació de les càmeres projectades durant el període d'un any, condicionada aquesta a la instal·lació d'uns limitadors de moviment laterals a la càmera ubicada junt a la plaça del Teatre perquè l'autorització es refereixi estrictament a la zona respecte de la qual s'ha formulat la sol·licitud.

9.2.2. Autorització a la policia municipal de Girona per a la realització de filmacions amb càmeres mòbils a la Plaça Constitució de la ciutat

L'Ajuntament justifica la petició de filmar amb càmeres mòbils per la gran quantitat de queixes que provenen dels veïns i pels danys que es produeixen en el mobiliari urbà, concretament, en pintades a tota la plaça i amb la venda de substàncies estupefaents que es produeix durant la tarda-vespre. També hi ha indicis suficients que el dilluns és el dia de la setmana que es produeixen més moviments relacionats amb aquesta activitat il·legal. Per aquest motiu, es sol·licita autorització per filmar durant els dies 11, 12 i

13 del mes de juny, de les 18 a les 01 hores, i els dies 18, 19 i 20 de les 18 a les 01 hores.

Segons la Comissió, no es dóna cap justificació ni es motiva la proporcionalitat de la mesura perquè la sol·licitud només es fa referència a les “queixes dels veïns”. A la vista de la documentació aportada, la Comissió informa desfavorablement la sol·licitud per no quedar acreditada la concurrència del perill cert i concret per a la seguretat pública que preveu l'article 2.2 del Decret 134/1999, de 9 d'abril.

9.2.3. Càmeres de control del trànsit a la ciutat de Barcelona: informació complementària

En sessió de data 25 de juliol de 2001, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va examinar la petició formulada inicialment per part l'Ajuntament de Barcelona, de data 13 de març de 2000, per la qual es sol·licitava informe sobre l'adequació de les instal·lacions que integren la xarxa de circuit tancat de TV per a la regulació i control del trànsit als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost. La instal·lació feta per al control de trànsit a la ciutat de Barcelona comprèn els següents cinc grups de càmeres:

- 1.- Càmeres de circulació urbana.
- 2.- Càmeres a les rondes.
- 3.- Càmeres de circulació urbana a internet.
- 4.- Càmeres a l'interior dels túnels.
- 5.- Càmeres de fitons per a determinats vehicles autoritzats.

La instal·lació de videocàmeres a la via pública, fins i tot quan estan destinades exclusivament al control, regulació, vigilància i disciplina del trànsit ha de subjectar-se als principis d'utilització establerts en l'article 6 de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, i ha d'estar presidida pel principi de proporcionalitat, en les seves vessants d'idoneïtat i d'intervenció mínima, com a resultat de la ponderació entre la finalitat a la qual ha de servir la instal·lació i la possible afectació del dret a la intimitat de les persones.

Tota vegada que les instal·lacions corresponents a les càmeres dels grups 4 i 5 estan adscrites a funcions de control del trànsit en espais que no estan destinats al pas de vianants i pràcticament no permeten, en cap cas, la identificació de persones, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància informa que aquestes instal·lacions resulten adequades als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost.

Respecte a les càmeres dels grups 1 i 3, tota vegada que estan dotades d'òptiques de llarg abast, poden ser orientades en un ampli radi de gir i poden permetre la identificació de vianants i l'observació d'accessos i interiors d'edificis i de zones públiques i privades adjacents. La Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància informa que les instal·lacions de videovigilància per el control del trànsit que disposa l'Ajuntament de Barcelona resultarà adequada als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, quan l'Ajuntament disposi d'una norma interna que imposi les limitacions a la utilització de les videocàmeres i estableixi les garanties que facin efectiu el seu compliment per tal que:

1. No es captin imatges que permetin la identificació de vianants.
2. No es captin imatges dels accessos, interiors d'edificis, espais públics o privats adjacents a les vies públiques respecte les quals es controla el trànsit.
3. Es seleccionin especialment els continguts de les imatges que es difonen a través d'internet de les que es cedeixen a Barcelona Televisió i a Transports Metropolitans de Barcelona, de manera que no permetin en cap cas la identificació de persones ni vehicles, l'observació de persones o espais públics o privats aliens a l'objecte del control de trànsit.

9.2.4. Càmeres de control de trànsit instal·lades per l'Ajuntament de Palamós: informació complementària

L'Ajuntament de Palamós, a través de la documentació tramesa, complementa la informació requerida per la Comissió sobre les cinc càmeres que té autoritzades per al control del trànsit. Segons informa el sots-inspector de la prefectura de la policia local d'aquest municipi, les càmeres no graven imatges sinó que únicament les capten i no permeten captar converses perquè no recullen sons.

De les cinc càmeres autoritzades quatre disposen de *zoom* i podrien afectar el dret a la intimitat de les persones. A més, d'aquestes càmeres n'hi ha una que capta vianants en tres carrers més de trànsit rodat. El *zoom* és desproporcionat amb els objectius pretesos, malgrat que l'Ajuntament adverteixi que la visualització dels rostres no afectarà la intimitat de les

persones, ja que aquesta no és la funció per la qual es destinen les càmeres i perquè aquestes no graven imatges.

La Comissió acorda informar que el Decret de l'alcaldia, el qual ordena la instal·lació de 5 càmeres per el control de trànsit resultarà adequat als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, únicament quan concorrin les següents circumstàncies:

1. Que s'anul·lin els dispositius de *zoom* que tenen les càmeres 1 a 4.
2. Quan el camp de visió de la càmera 1 afecti únicament la zona de trànsit rodat.
3. Quan les càmeres s'anunciïn al públic a través d'un rètol indicatiu.

9.3 RESUM D'ACTIVITATS 2002

Sol·licituds efectuades per Ajuntaments i per Polícies Locals :

Instal·lacions fixes	15
Instal·lacions mòbils	00
TOTAL	15

Sol·licituds efectuades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra :

Instal·lacions fixes	03
Instal·lacions mòbils	08
TOTAL	11

Sol.licituds efectuades per les forces i cossos de seguretat de l'Estat :

Instal.lacions fixes	01
Instal.lacions mòbils	05
TOTAL	06

TOTAL D'ACORDS ADOPTATS : 34

9.3.1. Informació complementària adoptada per l'Ajuntament de Barcelona referent a les càmeres semafòriques

En data 13 de març de 2002, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya es va pronunciar sobre la informació complementària aportada per l'Ajuntament de Barcelona en relació amb les càmeres semafòriques. Segons l'acord de la Comissió, tota la instal.lació està enfocada al compliment de la normativa de trànsit, i per tant, no gravarà sempre, només quan es produeixin infraccions.

Pel que fa a les característiques tècniques de les càmeres, cal assenyalar que es tracta d'equips no orientats remotament, de forma que el camp de visió sempre és el mateix. La zona de captació està limitada al vehicle infractor i al seu entorn immediat amb la finalitat d'identificar-ne la placa de matrícula. El camp de visió comprèn la zona de la calçada anterior i posterior de la línia de detenció de vehicles i no es graven sons.

Hi ha rètols que avisen de l'existència dels dispositius i les seves característiques permeten que no passin desapercebuts pels conductors, amb l'objectiu de dissuadir els possibles infractors. Les imatges no són

visibles remotament, és a dir, no existeix la possibilitat de visió continuada i permanent des d'una Sala de Gestió. El seu emmagatzement es produeix quan el sistema detecta una infracció i les imatges queden a l'arxiu de la Guàrdia Urbana. La Comissió informa favorablement sobre aquesta instal·lació perquè s'adequa als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost.

9.3.2. Sol·licitud de pròrroga de la instal·lació de càmeres de videovigilància per part de l'Ajuntament de Barcelona a la plaça Georges Orwell i carrer Escudellers

En data 10 d'octubre de 2002, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya va resoldre la sol·licitud de pròrroga de la instal·lació de càmeres de videovigilància efectuada per part de l'Ajuntament de Barcelona a la plaça Georges Orwell i el carrer Escudellers. Segons la Comissió, s'aporta novament la totalitat de l'expedient original que ja es va presentar per a la instal·lació inicial de les càmeres i s'inclouen plànols de situació i contestació al qüestionari-model facilitat, a través del qual es justifica de forma genèrica la finalitat de la instal·lació pel control i prevenció d'actes delictius i de bretolades a la zona. L'espai a vigilar té comerços conflictius des del punt de vista de la seguretat com farmàcies, estancs i bars i existeix una gran afluència de públic i turisme.

L'expedient conté l'escrit inicial del President de la Comunitat de veïns i comerciants de la zona, en el qual es reclama major vigilància policial per raó dels robatoris i sinistres reiterats i patits en aquella zona, junt amb una estadística detallada dels mateixos. Com a element nou incorporat a

l'expedient, per tal de justificar la sol·licitud de pròrroga, es presenta un escrit signat per la Directora de Serveis de Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona a través del qual es deixa constància de la diferent estadística d'actes delictius produïts a la zona abans de la instal·lació de les càmeres i del moment actual, el qual ha disminuït en un 50%. Sembla ser que l'esmentada estadística fa referència a la totalitat del districte perquè no hi ha dades específiques de la plaça George Orwell en qüestió.

En l'acord de la Comissió s'estableix que tractant-se d'una pròrroga s'ha d'aportar una valoració de la utilització de les càmeres ja instal·lades, incloses les estadístiques sobre les gravacions que ja han passat a disposició judicial o administrativa, així com una valoració de la idoneïtat de les mateixes per tal de perseguir els delictes que més habitualment es produeixen a la zona vigilada. La Comissió considera que la sol·licitud hauria de donar a conèixer quina utilització s'ha fet de la instal·lació aprovada, les hores gravades, les actuacions derivades de les gravacions, les persones detingudes, i la tipologia dels delictes, ja que en aquest cas concret això no es justifica.

La Comissió considera necessari aportar també el llistat de les incidències constatades durant l'any 2002, a l'objecte de realitzar un estudi comparatiu amb les produïdes durant l'any 2001, les quals obren incorporades a l'expedient de sol·licitud d'instal·lació original. Una vegada finalitzades aquestes reflexions, la Comissió acorda que valorarà la documentació quan s'aporti la informació complementària que es sol·licita.

9.3.3. Sol.licitud de renovació de l'autorització atorgada a l'Ajuntament del Vendrell en relació amb la instal.lació d'un sistema de videovigilància per a la vigilància de diversos espais

En data 20 de novembre de 2002, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va adoptar un acord en relació amb la sol.licitud de renovació de l'autorització atorgada a l'Ajuntament del Vendrell sobre la instal.lació d'un sistema de videovigilància per a diversos espais. Segons la Comissió, i d'acord amb l'article 10.1 *in fine* del Reglament 596/1999, de 16 d'abril, de desenvolupament i execució de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, així com el contingut de l'article 9.2 *in fine* del Decret 134/1999, de 18 de maig, abans de procedir a autoritzar o denegar la pròrroga cal aportar informe detallat de les circumstàncies que aconsellen l'atorgament de la mateixa, ja que el descens de les estadístiques delictives és un dels elements que, en el seu cas, poden motivar precisament la seva denegació. La Comissió considera que tractant-se d'una pròrroga cal que s'aporti una valoració de la utilització de les càmeres ja instal.lades, que s'incloguin estadístiques sobre les gravacions que han passat a disposició judicial o administrativa, així com una valoració de la idoneïtat de les mateixes, amb la finalitat de perseguir els delictes que més habitualment es produeixen a la zona vigilada.

La sol.licitud hauria de donar a conèixer quina utilització s'ha fet de la instal.lació aprovada, les hores gravades, les actuacions derivades de les gravacions, les persones detingudes, i la tipologia dels delictes, ja que en aquest cas concret aquesta informació no es justifica. Cal que també s'aporti el llistat de les incidències constatades durant el concret període de funcionament, a l'objecte de realitzar un estudi comparatiu amb les produïdes abans. La Comissió assenyala que una vegada s'hagi valorat la informació complementària que es sol.licita s'adoptarà un acord.

9.4 RESUM D'ACTIVITATS 2003

Sol.licituds efectuades per Ajuntaments i per Polícies Locals :

Instal.lacions fixes	21
Instal.lacions mòbils	00
TOTAL :	21

Sol.licituds efectuades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra :

Instal.lacions fixes	02
Instal.lacions mòbils	07
TOTAL :	09

Sol.licituds efectuades per les forces i cossos de seguretat de l'Estat :

Instal.lacions fixes	01
Instal.lacions mòbils	07
TOTAL :	08

TOTAL D'ACORDS ADOPTATS : 38

Les autoritzacions administratives d'instal.lació de sistemes de videovigilància pública tenen, per disposició legal (art. 3.4 de la Llei orgànica) i reglamentària (art. 9.2 del Decret 134/1999, de 18 de maig), una durada limitada a un any i la seva pròrroga, òbviament i com expressen els preceptes esmentats ha de ser sol.licitada i concedida abans de la seva caducitat.

En la reunió mantinguda el 16 de juliol de 2003, la Comissió va acordar per a les peticions de renovació no sol.licitades dins del termini legal, informar favorablement sobre la seva pròrroga, però amb un advertiment. Aquesta considerava que les peticions de renovació s'han de sol.licitar en un

termini prudencialment anterior, aproximadament de dos mesos al seu acabament, ja que de no fer-se així quedarà sense cobertura legal la petició i s'haurà de tramitar com una primera sol.licitud.

9.4.1. Sol.licitud d'informe relatiu a la gravació efectuada pel Cos de Mossos d'Esquadra a Vic amb motiu d'una concentració de grups radicals contra el Congrés del partit polític Plataforma per Catalunya.

En acord de data 8 de gener de 2003, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància considera que l'autorització concedida el dia 25 d'octubre de 2002 per la Direcció General de Seguretat Ciutadana sobre la gravació efectuada pel Cos de Mossos d'Esquadra a Vic, amb motiu d'una concentració de grups radicals contra el Congrés del partit polític Plataforma per Catalunya, s'ajusta als requisits exigits per l'article 12.1 del Decret 134/1999, de 18 de maig, atès que es justifiquen els motius fonamentats d'existència de perill concret per a la seguretat pública. L'acord de la Comissió es justifica en els antecedents de manifestacions antifeixistes el dia de la Hispanitat d'enguany i l'any anterior, on s'hi van produir importants incidents de desordres públics.

En el qüestionari que s'ha remès sobre l'ús de les càmeres hi consta l'objecte de la gravació, la càmera emprada, l'espai físic de gravació i l'horari. Tanmateix, s'hi indiquen els òrgans responsables de l'operació d'enregistrament, custòdia, les incidències enregistrades i s'especifica que les cintes s'han posat a disposició de l'autoritat judicial. En l'esmentat acord la Comissió destaca que resta assabentada de la utilització de càmera mòbil en el supòsit esmentat anteriorment.

9.4.2. Sol·licitud d'informe relatiu a l'autorització de la instal·lació d'una càmera fixa de videovigilància a la cruïlla de l'Avda. Sant Bernat Calbó amb el carrer Manel Galadies de l'Ajuntament de Vic.

En data 24 d'abril de 2003, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va prendre un acord en relació amb la sol·licitud d'informe relatiu a l'autorització per a la instal·lació d'una càmera fixa de videovigilància a la cruïlla de l'Avda. Sant Bernat Calbó amb el carrer Manel Galadies de l'Ajuntament de Vic. A la sol·licitud s'especifica que la càmera fixa disposa d'un sistema de gravació i està destinada a una finalitat bàsicament dissuasiva, per raó de les queixes dels veïns dels immobles que es troben junt a l'edifici situat al carrer M. Galadies, en el qual presumptament s'hi exerceix la prostitució. Segons el Consistori s'havien rebut diverses denúncies pels sorolls que es produïen i, fins i tot, pels delictes que s'hi cometien.

Segons la Comissió, la zona on es pretén instal·lar la càmera és eminentment residencial, amb molt poc trànsit de vehicles i persones i no s'aporten dades concretes sobre la delinqüència i presumible pertorbació de la seguretat ciutadana. Segons la Comissió, es denuncien molèsties de veïnatge que no constitueixen atacs objectius a la seguretat ciutadana. De conformitat amb les dades que s'aporten a la documentació examinada, la càmera ubicada està destinada a finalitats preventives, sense que es justifiquin els actes que es pretenen dissuadir. Per aquest motiu, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància informa desfavorablement sobre la instal·lació de l'esmentat dispositiu de videovigilància, per entendre que falta acreditar "el perill per la seguretat" ja que amb aquesta mesura es vulneraria el principi de proporcionalitat i intervenció mínima previstos en els articles de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost i el Decret 134/1999, de 18 de maig.

9.4.3. Sol·licitud d'informe relatiu a l'autorització de la instal·lació de 6 càmeres fixes de videovigilància a la zona denominada "Pas soterrat de vianants" del municipi de Montcada i Reixac.

En data 18 de juny de 2003, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va adoptar un acord en relació amb la sol·licitud d'informe per autoritzar la instal·lació de 6 càmeres fixes de videovigilància a la zona denominada "Pas soterrat de vianants" del municipi de Montcada i Reixac. D'acord amb la informació aportada a través del qüestionari, la instal·lació té una doble finalitat. Per una banda, vetllar pel correcte funcionament (les vint-i-quatre hores del dia) de les escales mecàniques, ja que aquestes s'accionen a través d'un sistema de telecomandament des de les dependències municipals i cal facilitar-ne el manteniment. Per altra banda, cal prevenir la comissió dels delictes que ocasionalment es produeixen contra les persones (robatoris pel sistema de l'estrebada), al ser el pas soterrani un espai apartat del camp de visió dels vianants.

Hi ha sis càmeres que integren el dispositiu. Igualment, hi ha prevista la instal·lació de dos rètols en cadascuna de les entrades d'accés al pas soterrat. No existeix cap altre pas que comuniqui les dues parts del barri Mas Rampinyo. Aquesta circumstància, afegida a les que s'han esmentat anteriorment, fa que es consideri justificada la petició per part de l'Ajuntament de Montcada i Reixac i sigui respectuosa amb els principis exigits per la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost i el Decret 134/1999, de 18 de maig. Per això, la Comissió acorda informar favorablement la sol·licitud relativa a l'autorització per a la instal·lació de 6 càmeres fixes de videovigilància a la zona denominada "Pas soterrat de vianants" del municipi de Montcada i Reixac.

9.5 RESUM D'ACTIVITATS 2004

Sol.licituds efectuades per Ajuntaments i per Polícies Locals :

Instal.lacions fixes	12
Instal.lacions mòbils	02
TOTAL :	14

Sol.licituds efectuades per la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra :

Instal.lacions fixes	02
Instal.lacions mòbils	02
TOTAL :	04

Sol.licituds efectuades per les forces i cossos de seguretat de l'Estat :

Instal.lacions fixes	01
Instal.lacions mòbils	03
TOTAL :	04

TOTAL D'ACORDS ADOPTATS : 22

9.5.1. Informació relativa a la instal.lació de videocàmeres de trànsit per part de l'Ajuntament de Barcelona

En data 11 de febrer de 2004, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va adoptar un acord en relació amb la informació relativa a la instal.lació de videocàmeres de trànsit per l'Ajuntament de Barcelona. La disposició addicional segona del Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya, estableix la possibilitat que la Comissió "si

s'escau, si ho estima oportú" emeti informe sobre l'adequació de les resolucions de videovigilància en matèria de disciplina del trànsit als principis generals de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost.

En aquest cas concret, i per verificar aquesta adequació s'analitza la "*Instrucció reguladora de la utilització del circuit tancat de TV per a la gestió del trànsit i disciplina viària*", presentada com a annex 2 a la documentació proporcionada per l'Ajuntament. La Comissió entén que l'actuació municipal s'adequa als principis generals de la Llei orgànica.

9.5.2. Sol·licitud d'informe relatiu a la pròrroga de l'autorització de la instal·lació d'un sistema de videovigilància perimetral instal·lat al Parlament de Catalunya.

Es presenta davant la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància sol·licitud d'informe en relació amb la pròrroga d'autorització per a la instal·lació d'un sistema de videovigilància perimetral a l'edifici del Parlament de Catalunya. En data 6 de novembre de 2002, la Comissió va informar favorablement sobre la instal·lació del sistema, atès que no resultava desproporcionat per a la protecció dels drets a intimitat i la imatge i recomanava l'ampliació dels avisos als ciutadans a través de rètols dels espais vigilats.

En data 15 d'abril de 2003 es va autoritzar, per part del director general de Seguretat Ciutadana el sistema de videovigilància i es van ampliar els rètols a l'inici del Parc de la Ciutadella i a l'accés del Parlament. La Comissió

acorda informar favorablement el seu informe per a l'autorització del sistema de videovigilància.

9.5.3. Informe relatiu a la sol.licitud d'autorització d'instal.lació d'un sistema de videovigilància fix a utilitzar pel Cos Nacional de Policia al municipi de Barcelona, en l'àmbit del Fòrum 2004

En data 5 de maig de 2004, la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància va prendre un acord en relació amb la sol.licitud d'autorització d'instal.lació d'un sistema de videovigilància fix a utilitzar pel Cos Nacional de Policia al municipi de Barcelona, concretament en l'àmbit del Fòrum 2004. A banda de les característiques de la sol.licitud, l'espai físic a vigilar és el recinte del Fòrum Barcelona 2004, el qual té un total de 34 hectàrees delimitades per un perímetre terrestre i un altre de marítim. La duració d'aquesta videovigilància serà de 142 dies. La instal.lació gravarà totes les imatges de forma contínua i individualitzada per càmera i el seu emmagatzematge es realitzarà en "disc dur", quedant fixat el dia i l'hora de la gravació. El personal encarregat de la custòdia de les gravacions serà personal del Fòrum de Barcelona 2004, si bé restarà sota la supervisió i responsabilitat de la Prefectura Superior de Policia. L'organització té previst instal.lar rètols informatius i informar al públic de l'existència de videocàmeres en tot l'àmbit territorial del Fòrum.

És important destacar que la titularitat dels dispositius correspon al Fòrum i el control d'aquests a la policia. És per tot això que la Comissió acorda informar favorablement la instal.lació de videovigilància del Fòrum 2004, amb l'advertiment que caldrà la instal.lació dels corresponents rètols

informatius de conformitat amb el què disposa l'article 9.1 de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost. Així mateix, hauran d'existir a l'entrada del recinte un rètols que indiquin de forma clara que s'entra en un recinte on el públic pot ésser subjecte a filmació en tot moment i correspondrà a la Prefectura Superior de Policia garantir el dret d'accés a les gravacions efectuades per part de l'autoritat responsable.

9.5.4. Sol.licitud d'informe relatiu a la instal.lació d'un sistema de videovigilància a la zona del Castell de la ciutat d'Amposta

L'Ajuntament d'Amposta remet nova documentació en relació amb la sol.licitud que va efectuar amb anterioritat per instal.lar quatre càmeres fixes per controlar la zona del Castell, que es troba en un indret cèntric del municipi, tot i que per les característiques d'antiga fortificació es troba aïllada del nucli d'activitat. En data 22 d'octubre de 2003, la Comissió va acordar requerir a l'Alcalde d'Amposta perquè aportés els atestats realitzats per part de la policia local d'aquest municipi per actes vandàlics a la zona del Castell amb posterioritat a la finalització de les obres que s'havien dut a terme, junt amb l'informe dels costos de reparació dels danys produïts en la data en què es feia la sol.licitud i l'acreditació on constava el fet que els veïns afectats per les càmeres havien atorgat el seu consentiment. La Comissió va considerar que sense aquesta documentació la instal.lació no s'ajustava al principi de proporcionalitat, ja que no hi havia constància que un cop acabades les obres de reparació de l'indret s'haguessin produït nous actes vandàlics.

Segons la Comissió, existeix un informe del sots-inspector en cap de la Policia Local on es manifesta no s'ha instruït cap atestat, ja que els danys ocasionats fins el dia de la data han estat reparats d'ofici pel serveis municipals, sense que s'hagi formalitzat cap denúncia per part de l'Ajuntament. No obstant això, segons la Comissió aquests suposats danys continuen sense acreditar-se. Per això, la Comissió acorda informar desfavorablement la sol.licitud d'instal.lació d'un sistema de videovigilància a la zona del Castell de la ciutat d'Amposta.

10. CONCLUSIONS

Equilibri entre llibertat i seguretat

L'increment que ha tingut aquests darrers anys la violència al carrer i el terrorisme ha dut com a conseqüència, en un estadi sense precedents, que els individus es trobin sotmesos a una vigilància constant en les rutines més quotidianes de la seva vida, no només per part dels poders públics sinó també des del sector privat. Així mateix, cal afegir que les noves tecnologies de la informació i la comunicació obren possibilitats extraordinàries per a la prevenció i dissuasió de conductes potencialment delictives. Per això, no és casual que la vigilància estigui estretament lligada a la nostra adaptació a l'ordre social vigent i sigui, en definitiva, un mitjà de control social.

Aquest fet ha dut a debatre la qüestió de si hem de reduir la nostra llibertat per preservar també la nostra seguretat. Sens dubte, la pregunta plantejada en aquests termes indueix a pensar que es tracten de dos valors completament contraposats. No obstant això, en termes generals podem assegurar que els *drets a la llibertat* i a la *seguretat* es reforcen mútuament, fins el punt que un elevat grau d'inseguretat dificulta o fins i tot impedeix el gaudiment de la llibertat.

Després dels greus successos terroristes de l'11 de setembre de 2001 als Estats Units i de l'11 de març de 2004 a Madrid i les conseqüències originades en diversos àmbits, es van accelerar l'adopció de diverses mesures legislatives contra el terrorisme internacional que han afectat d'una forma substancial els drets fonamentals tant a Estats Units com a Europa.

Hi ha autors com Whitaker²³³ que han anunciat la “fi de la privacitat” i asseguren que tot intent de recuperar els nivells d’intimitat dels anys setanta s’està convertint en una utopia. És evident que la noció de “vida privada” es converteix en un concepte de contorns cada vegada més difosos i necessitat d’un constant replantejament, dirigit a plantar cara al risc d’invasió de diversos fronts.

La Llei orgànica 4/1997, de 4 d’agost i el seu desenvolupament reglamentari.

La promulgació de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d’agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics a l’Estat espanyol i el seu desenvolupament a través del Reial Decret 596/1999, de 16 d’abril, s’explica com a conseqüència de la problemàtica generada des de ja fa temps per la utilització d’aparells enregistradors d’imatges en llocs públics per part de les forces i cossos de seguretat, per prevenir activitats il·lícites sense la cobertura legal necessària per protegir els drets i interessos concurrents com ara la intimitat, la pròpia imatge, el secret de les comunicacions i fins i tot la llibertat de circulació. Malgrat reconèixer en el projecte de Llei orgànica que el principal problema a abordar era la violència urbana del País Basc i Navarra es va decidir establir una regulació legislativa general per tot el territori espanyol, com a marc per a la protecció de persones i béns en llocs de trànsit públic.

²³³ WHITAKER, R. *El fin de la privacidad*. Barcelona: Paidós, 1999.

La Llei s'inspira en tres principis bàsics: la prevenció del delictes, la intervenció judicial i, finalment, l'informe previ i preceptiu a l'autorització administrativa.

a) Prevenció del delictes

L'objecte i finalitat de la Llei consisteix en regular la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat per gravar imatges i sons en llocs públics, oberts o tancats i el seu posterior tractament, amb la finalitat de contribuir a assegurar la convivència ciutadana, l'erradicació de la violència i la utilització pacífica de les vies i espais públics, així com prevenir la comissió de delictes, faltes i infraccions relacionades amb la seguretat ciutadana. No es podran utilitzar videocàmeres o qualsevol altre mitjà tècnic anàleg per prendre imatges ni sons a l'interior de les vivendes ni dels seus vestíbuls, excepte consentiment del titular o autorització judicial, ni dels llocs inclosos en l'article 1 de la Llei quan s'afecti de forma directa i greu la intimitat de les persones, així com tampoc per gravar converses de naturalesa estrictament privada.

Les referències que conté la Llei a videocàmeres, càmeres fixes i càmeres mòbils s'entendran fetes també a qualsevol mitjà tècnic anàleg i, en general, a qualsevol sistema que permeti les gravacions previstes en aquesta Llei.

Pensar que la utilització d'aquests mitjans tècnics únicament posa l'accent en ésser un instrument d'identificació i intervenció *ex post*, per poder ser utilitzat com a mitjà de prova en un procediment administratiu o judicial, és un concepte insuficient respecte el què representen aquestes tècniques. La utilització de càmeres i altres dispositius per captar i gravar imatges i sons en llocs públics és també un instrument de prevenció i de

dissuasió d'actes delictius, no només en el marc de la seguretat ciutadana sinó també en el trànsit per tal que els conductors adeqüin la velocitat als límits específics fixats.

Per justificar la utilització d'aquests mitjans no són suficients les finalitats comentades anteriorment, s'haurà de tenir en compte l'existència d'un *raonable risc per la seguretat ciutadana* en el cas de la utilització de videocàmeres fixes i d'un *perill concret* en el cas de les mòbils, i ha d'existir també aquest perill perquè s'autoritzi l'enregistrament del so. El dilema sorgeix a l'hora de distingir ambdues premisses, les quals no venen definides ni per la Llei ni el Reglament i veure en quins supòsits s'aplicarà un i altre cas, ja que d'aquesta decisió en dependrà posteriorment el procediment corresponent per a la instal·lació de videocàmeres.

Tant els criteris d'autorització com els principis d'utilització constitueixen inequívocament dos aspectes bàsics i imprescindibles per a la concessió de les autoritzacions en el marc de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost. Els principis d'utilització vindrien a configurar el marc genèric en el qual s'ha de realitzar l'activitat autoritzatòria i són en definitiva els principis constitucionals que protegeixen els béns jurídics i limiten el poder punitiu de l'Estat. D'acord amb l'article 6 de la Llei, la utilització de videocàmeres ha d'estar presidida pel principi de proporcionalitat, en la seva doble versió d'idoneïtat i d'intervenció mínima (art. 6 Llei orgànica). En canvi, els criteris d'autorització són aquells requisits exigits pel legislador per tal que es dugui a terme correctament el funcionament de videocàmeres conforme a les finalitats previstes per la Llei. Els criteris a seguir a l'hora d'atorgar l'autorització per a la instal·lació de videocàmeres consisteixen en assegurar la protecció dels edificis i instal·lacions públiques i els seus accessos; salvaguardar les instal·lacions útils per a la defensa nacional; constatar

infraccions a la seguretat ciutadana i prevenir la causació de danys a les persones i béns (art. 4 Llei orgànica).

Per tal d'utilitzar aquests sistemes de videovigilància s'han introduït garanties per protegir l'exercici dels drets i llibertats reconeguts a la Constitució. Aquestes garanties parteixen de l'establiment d'un règim d'autorització prèvia a la instal·lació de videocàmeres inspirat en el principi de proporcionalitat, en la seva doble versió d'idoneïtat i intervenció mínima. El procediment per a l'atorgament d'autorització variarà en funció de si es tracta d'una videocàmera fixa o mòbil i es concedirà per part dels òrgans administratius que es determinen en cada cas, previ informe preceptiu que serà vinculant si és negatiu d'una Comissió, la Comissió de Garanties de la Videovigilància, la qual presidirà el President del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Autònoma corresponent, i en la qual la presència de membres dependents de l'Administració autoritzant no podrà ser majoritària.

L'autorització de les videocàmeres fixes es concedirà per l'òrgan administratiu que es determina a l'efecte, previ informe preceptiu que serà vinculant si és negatiu d'una Comissió que presidirà el President del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Autònoma corresponent, i en la qual la presència de membres dependents de l'Administració autoritzant no podrà ser majoritària. La Llei també preveu per a la instal·lació de videocàmeres mòbils la necessària autorització de l'òrgan designat a l'efecte, excepte en situacions d'urgència o que sigui impossible obtenir a temps l'autorització, que es procedirà a comunicar el seu ús a l'autoritat policial i a la Comissió.

És important destacar que la disposició addicional primera de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, estableix la possibilitat que les comunitats autònomes amb competències per a la protecció de les persones, béns i manteniment de l'ordre públic, d'acord amb allò disposat en els

corresponents estatuts d'autonomia, puguin dictar amb subjecció a allò establert en la Llei les disposicions necessàries per regular i autoritzar la utilització de videocàmeres per part de les seves forces policials i per les dependents de les corporacions locals radicades en el seu territori, la custòdia de les gravacions obtingudes, la responsabilitat sobre el seu ulterior destí i les peticions d'accés i cancel.lació d'aquestes. Així mateix, es preveu que quan siguin competents per autoritzar la utilització de videocàmeres, les citades comunitats autònomes regularan la composició i el funcionament de la Comissió corresponent amb especial subjecció als principis de presidència judicial i prohibició de la majoria de l'Administració autoritzant.

Per altra banda, la disposició adicional sisena del Reial decret 596/1999, de 16 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament i execució de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, preveu que a les comunitats autònomes a què es refereix la disposició adicional primera de la citada Llei orgànica pugui existir una única Comissió de Garanties de la Videovigilància per a la instal.lació de videocàmeres per qualsevol de les forces i cossos de seguretat que actuïn en aquestes, prèvia subscripció del corresponent conveni de col.laboració a l'efecte entre l'Administració General de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma.

En virtut d'aquestes disposicions, el País Basc va aprovar el Decret 168/1998, de 21 de juliol, pel qual es desenvolupa el règim d'autorització i utilització de videocàmeres per la policia del País Basc en llocs públics regulat a la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, amb la corresponent "Comissió de Videovigilància i Llibertats" i la Generalitat de Catalunya va aprovar el Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya i va crear a través del seu article tercer la "Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya".

b) La intervenció judicial

El principi d'intervenció judicial és el segon principi bàsic a través del qual s'inspira la Llei. La Comissió de Garanties de la Videovigilància encarregada d'emetre l'informe previ i preceptiu a l'autorització administrativa que s'atogui per instal·lar les videocàmeres es caracteritza per ser un òrgan de dret públic, col·legiat, amb personalitat jurídica pròpia i d'àmbit territorial autonòmic.

En relació amb la composició d'aquest òrgan, el tema central de debat radica en la presència d'un magistrat en un òrgan d'aquestes característiques, així com la possible pèrdua d'independència i imparcialitat d'aquest fora de l'exercici de les funcions jurisdiccionals. No hem d'oblidar que és en l'article 117.4 de la Constitució espanyola on trobem l'habilitació per tal que un magistrat pugui exercir altres funcions fora del context jurisdiccional que li és propi. En aquest sentit, la finalitat de la Llei radica en donar garanties d'independència a la funció de dictaminar i valorar que té encomanada la Comissió en l'exercici d'una activitat administrativa que afecta directament sobre els drets fonamentals de l'honor, la intimitat i la pròpia imatge. No hem d'oblidar que ja existeixen precedents d'òrgans administratius en els que hi participen jutges i magistrats, com és el cas del Jurat Provincial d'Expropiació Forçosa i l'Administració Electoral.

Pel que fa pròpiament a les funcions de la Comissió, podem assegurar que la funció última d'aquest òrgan consisteix en valorar la possible afectació de l'exercici d'una activitat pública, com és la instal·lació de videocàmeres, amb el ple exercici dels drets fonamentals. En aquest sentit, podem assegurar que és ben clara la seva funció consultiva i de control en l'activitat que desenvolupa com a òrgan independent respecte l'òrgan que autoritza, tant des d'un punt de vista orgànic com funcional.

c) Informe previ i preceptiu a l'autorització administrativa

La necessitat d'informe previ i preceptiu per tal de poder autoritzar la instal·lació de videocàmeres constitueix el tercer principi bàsic a través del qual s'inspira la Llei. Per a la instal·lació de videocàmeres fixes, l'article 3 de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, estableix que la Comissió haurà d'emetre un informe previ i preceptiu, el qual serà vinculant en cas de ser negatiu. Quan aquest informe estimi que es vulneren els criteris establerts en l'article 4 de la Llei (assegurar la protecció dels edificis i instal·lacions públiques i dels seus accessos, salvaguardar les instal·lacions útils per la defensa nacional, constatar infraccions a la seguretat ciutadana i prevenir la causació de danys a persones i béns) no podrà autoritzar-se la instal·lació fixa de videocàmeres. Per contra, si l'informe fa observacions o recomanacions no hi ha cap precepte de la Llei que obligui a l'òrgan que atorga l'autorització a observar-ho. En tot cas, la resolució que autoritzi la instal·lació de videocàmeres haurà de ser motivada i fer referència al lloc públic concret que ha de ser objecte d'observació per les videocàmeres.

En el cas de les videocàmeres mòbils, l'informe que ha d'emetre la Comissió és posterior a la instal·lació d'aquestes i ha de ser informada aquesta després d'haver-se atorgat l'autorització en un termini màxim de setanta-dues hores tant en supòsits ordinaris com d'extrema urgència (art. 5.2 Llei orgànica). En casos excepcionals d'urgència màxima o impossibilitat d'obtenir a temps l'autorització indicada, per raó del moment de producció dels fets o circumstàncies concurrents, es podran obtenir imatges i sons amb videocàmeres mòbils, amb l'obligació de donar-ne compte en un termini de setanta-dues hores, a través d'un informe motivat, al màxim responsable provincial de les forces i cossos de seguretat i a la Comissió, el qual si ho

considera oportú pot requerir l'entrega del suport físic original i emetre l'informe corresponent.

Pel que fa a la conservació de les gravacions (art. 8 Llei orgànica), les imatges i sons obtinguts seran destruïts en el termini d'un mes des de la seva captació, excepte que es relacionin amb infraccions penals o administratives greus o molt greus en matèria de seguretat pública, amb una investigació policial en curs o un procediment judicial obert. Qualsevol persona que per raó de l'exercici de les seves funcions tingui accés a les gravacions haurà d'observar la deguda reserva, confidencialitat i sigil en relació amb aquestes. El públic serà informat de forma clara i permanent de l'existència de videocàmeres fixes, sense especificar el seu emplaçament i l'autoritat responsable. Tota persona interessada podrà exercir els drets d'accés i cancel·lació de les gravacions on hi figuri. No obstant això, l'exercici d'aquests drets podrà ser denegat per qui custodiï les imatges i sons en funció dels perills que poguessin derivar-se per la defensa de l'Estat, la seguretat pública, la protecció de drets i llibertats de tercers o les necessitats de les investigacions que s'estiguin realitzant.

El respecte als drets fonamentals com a límit a la intervenció pública de les forces i cossos de seguretat

En compliment de les funcions que tenen encomanades les forces i cossos de seguretat de prevenció de la seguretat ciutadana i manteniment de l'ordre públic resulta inqüestionable que aquestes hagin d'utilitzar mitjans tecnològics cada vegada més avançats. Per això, el debat sobre l'ús d'aquestes tècniques no es centra en la legitimitat d'utilitzar càmeres o altres mitjans anàlegs per part dels agents de l'autoritat en la seva tasca

d'investigació de fets delictius, sinó en la delimitació de les coordenades a través de les quals s'ha de desenvolupar el seu ús per no constituir una ingerència abusiva en el si dels drets fonamentals.

En relació amb els drets que poden veure's afectats per la utilització de sistemes de videovigilància, cal destacar bàsicament els contemplats a l'article 18 de la Constitució espanyola, és a dir el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, inviolabilitat del domicili, autodeterminació informativa, entre d'altres, els quals es configuren com a drets fonamentals.

Pel que fa pròpiament al dret a l'honor, aquest pot lesionar-se a través de la intromissió il·legítima d'imatges que el facin desmerèixer de la consideració aliena i la seva reputació, de trucatges fotogràfics o de la publicació d'imatges d'una persona en un context o ubicació que puguin resultar injurioses o fins i tot ridiculitzar a un individu. Per això, el dret a l'honor constitueix un límit explícit a la llibertat d'expressió i al dret a la informació. L'honor, en definitiva, és aquell respecte que correspon a cada persona com a conseqüència del reconeixement de la seva dignitat.

Existeix la idea errònia que en els espais públics no hi ha privacitat o intimitat, i per tant, seria sempre legítima la captació d'imatges. Resulta indiscutible que fets o activitats que pertanyen a l'esfera de la intimitat poden desenvolupar-se fora del domicili, en llocs públics com un parc o un carrer, ja que el dret a la intimitat no es perd quan s'abandona el domicili i s'està a la via pública. Per això, convé precisar que el contingut del dret a la intimitat no pot descriure's acudint a criteris físics o espaials, segons els quals la privacitat únicament s'estén al domicili o llocs privats, donat que en l'espai públic s'hi exterioritzen relacions interpersonals i conductes vitals que, examinades en la seva globalitat, poden desxifrar caràcters essencials de la

personalitat d'un individu, tals com persones amb les quals un es relaciona o àmbits i llocs d'esbarjo que visita. Per això, es tracta de respectar el nucli bàsic de la intimitat sense haver de patir ingerències pel fet de circular o estar a la via pública.

El dret a la intimitat personal té per objecte garantir a l'individu un àmbit reservat de la seva vida exclòs tant del coneixement aliè com de les intromissions de tercers, vinguin aquestes dels poders públics o de simples particulars en contra de la seva voluntat. En l'àmbit de la captació d'imatges i sons es protegeix l'expectativa de què cap persona -pública i privada- pugui accedir il·legítimament al coneixement subreptici dels fets o dades relatius a una persona, ja que es pretén garantir i controlar el coneixement i difusió de les notícies que pertanyen a cada individu, de forma que aquelles persones que legítima o il·legítimament hagin accedit prèviament a aquestes dades no procedixin a la seva divulgació o difusió al públic.

El dret a la imatge es troba delimitat per la pròpia voluntat del titular del dret, el qual és en principi a qui correspon decidir si permet o no la captació o difusió de la seva imatge per part d'un tercer. El bé jurídic protegit pel dret a la pròpia imatge no el constitueix l'aspecte exterior com a tal (o la seva representació per qualsevol mitjà), sinó la lliure determinació i disposició d'aquest per part del propi individu com a element central de la personalitat. No obstant això, succeirà en determinats casos que existeixi un interès públic per la captació o difusió de la imatge i aquest interès es consideri constitucionalment prevalent a l'interès de la persona en evitar-les. Per això, quan aquest dret fonamental entri en col·lisió amb altres béns o drets constitucionalment protegits hauran de ponderar-se els diferents interessos contraposats i valorar les circumstàncies concretes de cada cas, i decidir quin interès mereix major protecció, si l'interès del titular del dret a la imatge

en què els seus trets físics no es captin o difonguin sense el seu consentiment o l'interès públic en la captació o difusió de la seva imatge.

El dret a la llibertat d'informació és un dret fonamental reconegut a l'article 20 de la Constitució espanyola. Sovint, i de fet la pràctica demostra que aquest dret pot col·lisionar amb el dret a la pròpia imatge de les persones privades. El Tribunal Constitucional va assenyalar que quan les persones resulten implicades en assumptes de rellevància pública estan obligades a soportar, amb un cert risc, que els seus drets fonamentals a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge resultin afectats per opinions o informacions d'interès general (recordem les imatges del Cas del Maremàgnum). No és així, en canvi, quan les imatges reflecteixen aspectes relatius a la vida privada de les persones. En aquest sentit, l'interès públic o general per retransmetre les imatges a través mitjans de comunicació perd virtualitat (recordem la Sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre el Cas Peck contra el Regne Unit de 28 de gener de 2003 i la Sentència del Tribunal Constitucional de 28 de gener de 2003, sobre el Cas Mederico).

Per altra banda, l'article 18.2 de la Constitució espanyola proclama el dret a la inviolabilitat domiciliària. La protecció constitucional del domicili que es realitza en l'article 18.2 de la Constitució espanyola es concreta en dues regles diferents. La primera defineix la seva "inviolabilitat", la qual constitueix un autèntic dret fonamental de la persona. S'estableix com a garantia d'aquest dret que l'àmbit de privacitat resulti "exent o immune" de qualsevol tipus d'invasió o agressió exterior d'altres persones o de l'autoritat pública, incloses les que puguin realitzar-se sense penetració física, és a dir, per mitjà d'aparells mecànics, electrònics o altres anàlegs. La segona regla suposa una aplicació concreta de la primera, estableix la interdicció de l'entrada i perquisició del domicili, i disposa que fora dels casos de delictes

flagrant només és constitucionalment legítima l'entrada o perquisició efectuades amb consentiment del seu titular o a l'empара d'una resolució judicial.

Pel que fa a la inviolabilitat del domicili, cal realitzar una doble distinció entre aquelles filmacions d'espais que no donen lloc a invasió del domicili, d'aquelles altres que són dins el domicili. En el primer supòsit és legítima la prova que consisteix en la filmació viogràfica si aquesta no ha vulnerat cap dret, és a dir, si amb aquesta no s'ha violat la intimitat o la dignitat de la persona afectada per la filmació. En els supòsits que existeixi invasió del domicili, perquè sigui necessari filmar esdeveniments que concorrin en el seu interior, és obvi que serà precís comptar amb la preceptiva autorització judicial.

És evident que les gravacions que es poden realitzar a través de les càmares instal·lades a la via pública es configuren com a dades que en cas de ser emmagatzemades, arxivades o fins i tot transferides a altres suports tècnics, electrònics o informàtics poden afectar al dret a l'autodeterminació informativa (art. 18.4 Constitució espanyola). En aquest sentit, haurà de determinar-se si aquesta afectació pot o no tenir una cobertura constitucional i amb quina extensió o garanties es poden fonamentar els límits que porta l'existència d'aquest sistema de seguretat.

És important destacar que tant la doctrina com la jurisprudència analitzada en aquest capítol coincideixen en assenyalar que els drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (art. 18.1 Constitució espanyola) a vegades poden trobar-se limitats o condicionats pels drets a informar (art. 20.1. d) Constitució espanyola) i a expressar-se lliurement (art. 20.1.a) Constitució espanyola). No obstant això, a ningú se li pot escapar que actualment *el dret fonamental a la seguretat* (art. 17.1

Constitució espanyola) protegit constitucionalment, també adquireix una importància fonamental per a la prevenció i control de conductes potencialment delictives, de forma que en determinades ocasions els drets que hem analitzat anteriorment poden haver de cedir també en detriment de la vigilància policial, la qual constitueix un autèntic instrument de control per garantir la seguretat.

Per això, en els casos que es produeixi una col·lisió entre els drets citats anteriorment (drets a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge) amb algun altre dret fonamental s'haurà de realitzar un judici ponderatiu exhaustiu que analitzi el cas concret i que respecti la definició constitucional i els límits entre els drets en conflicte.

La regulació de les videocàmeres en l'àmbit de la seguretat privada

La proliferació aquests últims anys de l'ús de noves tecnologies per garantir la seguretat privada tant de persones com de béns és plenament visible.

No obstant això, la normativa relativa a la gravació d'imatges i sons en l'àmbit de la seguretat privada és clarament insuficient actualment. Recordem que amb l'aprovació de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics, s'establia expressament en seva disposició addicional novena que *“El Gobierno elaborará, en el plazo de un año, la normativa correspondiente para adaptar los principios inspiradores de la presente Ley al ámbito de la seguridad privada”*. La finalitat d'aquesta norma consistia bàsicament en articular les facultats o controls que tenen els

ciutadans en crear o utilitzar serveis de seguretat privada, d'acord amb els fonaments en què es basa el servei públic de la seguretat. D'acord amb aquesta previsió, és important destacar que actualment encara no s'ha realitzat cap desenvolupament normatiu per adoptar els principis d'aquesta Llei a l'àmbit de la seguretat privada.

Davant aquesta realitat normativa ens trobem amb una certa contradicció. Per una banda, amb l'establiment d'un intens sistema d'intervenció administrativa en l'àmbit de la seguretat pública quan s'utilitzen de videocàmeres o altres mitjans anàlegs per part de les forces i cossos de seguretat en l'exercici de l'activitat de policia, mentre que per altra banda, l'àmbit de la seguretat privada conté una regulació mínima sobre les mesures de seguretat específiques per a determinats establiments, acompanyada d'un gran buit legislatiu sobre les garanties per a l'exercici dels drets i llibertats reconeguts constitucionalment que han d'acompanyar aquests com ara el procediment a seguir per poder instal·lar les càmeres i gravar, la conservació de les gravacions, els drets dels interessats, i un règim sancionador per a l'incompliment d'aquestes previsions.

Sens dubte, la regulació i control administratiu propi de l'activitat de policia de l'Administració i que es produeix en l'àmbit de la seguretat pública hauria de canalitzar-se també a través d'una regulació normativa a tota activitat o iniciativa privada per protegir també els interessos dels particulars quan l'ús d'aquestes tècniques es produeix per part del sector privat.

La prova videogràfica en el procés penal: validesa i límits

Tant la doctrina com la jurisprudència han assenyalat la importància de la Sentència del Tribunal Constitucional núm. 114/1984, de 29 de novembre (RTC. 1984/114), a través de la qual es declara la impossibilitat d'estimació processal de la prova il·lícita quan s'han vulnerat els drets fonamentals en la seva obtenció. És important assenyalar que aquesta doctrina es va recollir posteriorment a l'article 11.1 de la Llei orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial, el qual estableix que *“En todo tipo de procedimiento se respetarán las reglas de la buena fe. No surtirán efecto las pruebas obtenidas, directa o indirectamente, violentando los derechos o libertades fundamentales”*.

Una qüestió important des del punt de vista processal és la relativa a la *“contaminació”* de la prova o proves obtingudes il·lícitament a la resta de material probatori. La Sentència del Tribunal Suprem núm. 725/1995, de 5 de juny (RJ 1995/4538), a l'abordar la fixació de l'efecte indirecte de la il·licitud probatòria en base a l'efecte reflex establert a l'article 11.1 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, per aplicació de l'anomenada doctrina del fruit prohibit o genèricament doctrina *“dels fruits de l'arbre enverinat”*, estableix que es no es produeix la contaminació de les proves restants si és possible establir una desconexió causal entre les que fonamenten la condemna i les il·lícitament obtingudes.

Pel que fa a la validesa del material videogràfic al procés, cal assenyalar que l'originalitat d'una cinta és un requisit exigít pel Tribunal Suprem en diverses sentències, tot i que el concepte d'*“originalitat”* actualment no sembla ser suficientment explícit. La *praxi* consisteix en admetre com a veraç tota cinta presentada davant l'Autoritat Judicial que ofereixi garanties i, per altra banda, que cap de les parts dubti de la seva

originalitat. Per això, cada vegada és més freqüent el recurs a l'informe tècnic perquè corroborei la seva autenticitat. L'originalitat d'una cinta exigeix un pronunciament tècnic i només un informe pericial pot certificar amb les degudes garanties aquesta qüestió.

La prova videogràfica en el procediment administratiu

La regulació de la prova de vídeo en el procediment administratiu ha de partir del que estableix l'article 80.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999. L'esmentat article destaca que *“Los hechos relevantes para la decisión de un procedimiento podrán acreditarse por cualquier medio de prueba admisible en Derecho”*.

Per tant, aquesta Llei mostra una àmplia flexibilitat en la determinació dels mitjans de prova utilitzats en el procediment administratiu. A més, és important assenyalar que el seu article 45 preveu expressament que les Administracions Públiques impulsaran la utilització i aplicació de les tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics per al desenvolupament de la seva activitat i per a l'exercici de les competències, amb les limitacions que per a la utilització d'aquests mitjans estableixen la Constitució i les Lleis.

La prova en el procediment administratiu, a diferència del que succeeix en la via processal civil i en la contenciós administrativa, no suposa només una activitat de verificació de dades al·legades per tercers aliens, sinó que també implica una funció d'acreditació dels fets per la pròpia Administració titular de la competència per resoldre.

Dret comparat

En alguns països de la Unió Europea com França, Suècia i fins i tot l'Estat espanyol existeixen disposicions específiques que regulen l'ús de videocàmeres, independentment del fet que la videovigilància pugui implicar el tractament de dades personals. Així doncs, i en base a aquestes consideracions podem distingir dos models ben diferenciats. Per una banda, quan la instal·lació i el desplegament de circuits tancats de televisió i equips de vigilància similars són autoritzats prèviament per una autoritat administrativa que podrà estar representada parcialment o a tots els efectes per l'autoritat nacional de protecció de dades. Per altra banda, en altres països com el Regne Unit, Itàlia, Bèlgica, Luxemburg i Alemanya, la videovigilància no és objecte d'una legislació específica, sinó que les autoritats de protecció de dades treballen per garantir l'aplicació adequada de les disposicions generals de protecció de dades a través de dictàmens, directius o codis de conducta.

Al Regne Unit, des de l'any 1998 que va aprovar-se la Llei de protecció de dades al Regne Unit, es recullen procediments per regular la vigilància en espais públics. Posteriorment, amb la finalitat de complementar la Llei de protecció de dades va publicar-se, el 12 de juliol de 2000, el Codi professional de pràctica i procediment sobre circuits tancats de televisió, el qual va ser elaborat per part del Comissionari d'Informació (anteriorment Comissionari de protecció de dades).

Tots els sistemes de circuit tancat de televisió que processen dades han de ser comunicats al Comissionat d'Informació, fins al punt que de no ser així la manca de comunicació pot comportar una sanció. Pel que fa a la naturalesa de la Comissió, cal assenyalar que aquesta és una autoritat independent de control i supervisió de la Llei de protecció de dades de 1998

que informa directament al Parlament britànic. La Comissió, d'una forma imparcial i independent, resoldrà les sol·licituds i vetllarà perquè no es produeixi una afectació a la vida privada i es compleixi amb la legislació sobre protecció de dades. Aquesta figura té una important similitud amb la Comissió de Garanties de la Videovigilància que existeix a l'Estat espanyol, en el sentit que té com a funció garantir, a través dels seus dictàmens i valoracions, que l'ús d'aquests sistemes es dugui a terme amb ple respecte als drets fonamentals i amb la finalitat de prevenir la comissió de fets delictius.

A través del Codi professional de pràctica i procediment sobre videovigilància podem observar com el Regne Unit té un model d'autorregulació administrativa molt peculiar propi de la tradició nord-americana, on l'autogovern es basa directament a càrrec dels individus de la pròpia comunitat (model individuocèntric i federal). Aquesta qüestió està lligada directament amb la contraposició que realitza Martínez Quirante²³⁴ entre dos models d'Estat ben diferents: l'administratocèntric i centralista i l'individuocèntric i federal. França, en canvi, prové d'un model europeu de tradició catòlica on l'individu diposita la confiança i delega a la pròpia administració pública perquè creï el sistema de seguretat i fixi la normativa que ha de regular els diferents sectors.

La diferència més notòria entre la regulació normativa que es formula al Regne Unit i la que realitza la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat i la seva normativa de desenvolupament, consisteix en la simple comunicació que s'ha de realitzar al Comissionat d'Informació per instal·lar

²³⁴ MARTÍNEZ QUIRANTE, R. *Armas: ¿Libertad americana o prevención europea?*. Barcelona: Ariel, 2002.

una videocàmera, sense que en cap cas aquesta utilització es subjecti a autorització administrativa prèvia com a l'Estat espanyol o França.

França, fins que no es va aprovar la Llei 73/1995, de 21 de gener, d'orientació i de programació relativa a la seguretat, era objecte de reglamentacions fragmentades en matèria de videovigilància. L'esmentada Llei ve a determinar els llocs i les condicions en les que es pot realitzar la vigilància a través de càmeres i especifica, concretament, que la finalitat d'aquesta activitat consisteix en protegir els edificis, instal·lacions públiques i els seus accessos, salvaguardar les instal·lacions útils per la defensa nacional i garantir el servei de carreteres, amb vistes a regular el trànsit o constatar les infraccions a la seguretat ciutadana.

La Llei francesa preveu un règim d'autorització administrativa que dictarà el prefecte competent, així com la necessitat d'un informe que emetrà una Comissió departamental que estarà presidida per un magistrat. És important destacar que a diferència del què succeeix amb la legislació espanyola, l'autoritat administrativa no estarà vinculada per l'informe de la Comissió. No obstant això, el circuit administratiu que configura el règim d'autorització i que contempla la Llei francesa és idèntic al que preveu la nostra Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, i la normativa de desenvolupament. Evidentment que la figura del precepte en el nostre sistema administratiu no existeix però es substitueix pel delegat del Govern.

De fet, la regulació francesa ha constituït un referent molt important a l'Estat espanyol, fins al punt que la regulació que realitza la nostra Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, i la seva normativa de desenvolupament és pràcticament idèntica a la francesa, evidentment, amb la corresponent adaptació de l'organització administrativa. Aquesta regulació tan garantista contrasta enormement amb la recent aprovació a l'Assamblea Nacional

francesa de l'anomenada Llei Perben (Llei 204/2004, de 9 de març, d'adaptació de la justícia a l'evolució de la criminalitat). L'esmentada Llei, la qual té per objecte lluitar contra la criminalitat organitzada, ha suscitat un refús total de la societat francesa i de diversos sectors de la judicatura i l'advocacia. La Llei reforça els poders de la policia amb un conjunt de mesures coercitives: entre d'altres, autoritza la possibilitat d'introduir secretament càmeres i micròfons a domicilis, despatxos, vehicles o altres llocs privats, registres domiciliaris a qualsevol hora. L'última paraula l'ha tingut el Consell Constitucional francès amb la declaració d'inconstitucionalitat de diversos articles de la Llei. Segons aquest òrgan, la garantia d'aquests poders excepcionals que s'atorguen a la policia consisteix en què cada acció d'espionatge ha de ser autoritzada per un jutge.

Itàlia, en canvi, no disposa actualment d'una normativa específica com a l'Estat espanyol i França que reguli expressament l'activitat de la videovigilància. Malgrat això, l'article 20.2 g) del Decret legislatiu 467/2001, de 28 de desembre, relatiu a la protecció de dades de caràcter personal preveu l'adopció de codis deontològics per diversos tipus de tractaments efectuats amb instruments automàtics de revelació d'imatges, i es contemplen diferents modalitats de tractament i formes simplificades d'informació per tal de garantir la licitud i correcció d'acord amb allò previst a l'article 9 de la Llei 675/1996, de 31 de desembre, sobre tutela de la persona i d'altres subjectes respecte el tractament de dades personals. Atès que aquesta normativa preveia l'adopció de codis deontològics en diversos tipus de tractaments es va aprovar el Decret legislatiu 196/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova el "Codi en matèria de protecció de dades de caràcter personal".

La Llei 675/1996, de 31 de desembre, aplicada pel Garant italià en nombroses ocasions permet trobar un precís equilibri entre l'exigència de la seguretat pública i privada i el dret a la privacitat dels ciutadans. El Garant és un òrgan col·legiat que té com a funció principal la protecció de dades personals. Aquest òrgan està constituït per quatre membres i opera amb plena autonomia i independència de judici i valoració. Dos d'aquests membres són escollits per la Cambra dels diputats i dos pel Senat de la República, amb vot limitat (arts. 30 i 31 Llei 675/1996, de 30 de desembre). Els membres són escollits dins les persones que assegurin independència i han de ser experts de reconeguda competència en matèria de dret o informàtica.

S'hauran de proporcionar a les persones que poden ser filmades indicacions clares i sintètiques que adverteixin la presència d'aparells de videovigilància i la informació necessària a l'efecte. Això serà necessari, sobretot, en els casos que els aparells no siguin immediatament visibles. La regulació italiana no realitza cap distinció entre càmeres fixes i mòbils, però sí distingeix l'ús d'aquestes en funció de la finalitat per la qual són instal·lades.

El titular del sistema de videovigilància ha d'informar al públic sobre la presència de videocàmeres. Per altra banda, els subjectes interessats tenen la possibilitat de sol·licitar l'accés a les imatges obtingudes i les dades necessàries a l'encarregat del tractament del sistema. El titular de la instal·lació haurà d'adoptar totes les mesures necessàries per consentir als subjectes autoritzats l'accés en aquelles dades estrictament necessàries per desenvolupar la finalitat i evitar que tercers no autoritzats puguin accedir a les imatges, excepte que aquestes hagin estat requerides per una investigació judicial i policial.

Disseny avaluatiu experimental

Malgrat aquest règim tant reglamentista i garantista que s'exigeix per a la gravació d'imatges i sons en llocs públics, dissenyat bàsicament per una estratègia policial preventiva per fer front a la delinqüència, existeix en l'actualitat a Catalunya i a la resta de l'Estat un gran buit estadístic policial que comprovi i avaluï els resultats finals de les mesures de prevenció que s'implanten. És evident que la dificultat per mesurar els resultats d'aquestes tècniques és important, però qualsevol hipòtesi de reducció de criminalitat hauria d'anar acompanyada del que els americans anomenen un *disseny avaluatiu experimental*²³⁵ que controli la seva execució.

Per tant, la implantació de càmeres de videovigilància hauria d'anar acompanyada d'un seguiment de l'evolució de la criminalitat per tal de comprovar si aquells indrets que disposen de videovigilància, en relació amb aquells altres que no en tenen, la reducció o increment de la delinqüència respon a aquestes o altres causes. Aquesta tècnica permetria determinar l'impacte específic d'una actuació pública sobre les variables més significatives tant en la població afectada per l'actuació com en poblacions similars en les que no s'hagi dut a terme.

Quan no hi ha instruments fiables i científics per mesurar els resultats es tendeix a avaluar els serveis a partir de dades parcials, de meres suposicions i, en definitiva, a treure conclusions errònies. Les administracions públiques i, en concret, els departaments competents en matèria de seguretat pública haurien d'harmonitzar procediments consistents

²³⁵ SHERMAN, L.W. *Estratègies de seguretat ciutadana*. Barcelona: Gabinet d'Estudis i desenvolupament del Departament d'Interior, 1998.

GABINET D'ESTUDIS I DESENVOLUPAMENT DEL DEPARTAMENT D'INTERIOR. *Notes sobre planificació en matèria de seguretat interior*, 2003.

en tècniques d'avaluació per tal de poder controlar els resultats finals de les actuacions públiques que es dissenyin.

11. BIBLIOGRAFIA CONSULTADA

11.1. DOCUMENTACIÓ BIBLIOGRÀFICA

- AGÚNDEZ FERNÁNDEZ, ANTONIO. *La Ley de Procedimiento Administrativo. Estudio de doctrina y de jurisprudencia*. Granada: Comares, 1990.
- ALEGRE MARTÍNEZ, MIGUEL ÁNGEL. *El derecho a la propia imagen*. Madrid: Tecnos, 1997.
- ALONSO PÉREZ, FRANCISCO. "Filmaciones videográficas : apuntes jurisprudenciales". *La Ley*, tom 6 (1999): 1819-1822.
- ALONSO PÉREZ, FRANCISCO. "Filmaciones videográficas". A: *Medios de investigación en el proceso penal: legislación, comentarios, jurisprudencia, formularios*. 2a edició. Madrid: Dykinson, 2003.
- ARENAS MORALES, FRANCISCO. "Videovigilancia". *Ciencia Policial*, núm. 38 (1996): 81-112.
- AROZAMENA SIERRA, JERÓNIMO. "La función consultiva del Consejo de Estado". *Documentación Administrativa*, núm. 226 (1991): 129-151.
- ARZOZ SANTISTEBAN, XABIER. "Videovigilancia y derechos fundamentales : análisis de la constitucionalidad de la Ley Orgánica 4/1997". *Revista Española de Derecho Constitucional*, núm. 64 (2002): 133-176.
- ARZOZ SANTISTEBAN, XABIER ; LAZCANO BROTONS, IÑIGO. "La distribución de fotografías e imágenes por la policía y las autoridades de videovigilancia a los medios de comunicación". *Revista Vasca de Administración Pública*, núm. 67 (2003): 55-98.
- AZURMENDI ADARRAGA, ANNA. *El derecho a la propia imagen : su identidad y aproximación al derecho a la información*. Madrid: Civitas, 1997.

- BAJO FERNÁNDEZ, MIGUEL “Protección del honor y la intimidad”. A: *Comentarios a la Legislación Penal*, COBO DEL ROSAL, MANUEL (director) ; BAJO FERNÁNDEZ, MIGUEL. (coordinador). Volum I. Madrid: Edersa, 1982.
- BALAGUER CALLEJÓN, MARIA LUISA. *El derecho fundamental al honor*. Madrid: Tecnos, 1992.
- BALLART, XAVIER. “La evaluación de la actividad y rendimiento de la Policía”. *Documentación Administrativa*, núm. 224- 225 (1991): 361-405.
- BALLBÉ, MANUEL. *Orden Público y Militarismo en la España constitucional. 1812-1983*. Madrid: Alianza, 1985.
- BALZA AGUILERA, JAVIER. “Tendencias de la Administración Consultiva”. *Revista Vasca de Administración Pública*, núm. 41 (1995): 15-38.
- BARCELONA LLOP, JAVIER. “A propósito de la Ley Orgánica 4/1997, de 4 de agosto, llamada de videovigilancia”. *Actualidad Administrativa*, núm. 13 (1998): 205-215.
- BARCELONA LLOP, JAVIER. *Policía y Constitución*. Madrid: Tecnos, 1997.
- BARRERO RODRÍGUEZ, CONCEPCIÓN. *La prueba en el procedimiento administrativo*. Navarra: Aranzadi, 2001.
- BAUZÁ MARTORELL, FELIO JOSÉ. *Régimen jurídico de la videovigilancia*. Madrid: Marcial Pons, 2004.
- BECK, A. AND WILLIS, A. *Context-specific measures of CCTV effectiveness in the retail sector*. Monsey, New York: Criminal Justice Press, 1990.
- BENTHAM, JEREMY. *El panóptico*. Madrid: Endymion, 1989.
- BLAS, ALONSO ; DE ZEEUW, JAN. “Protección de datos y road pricing. La utilización de las nuevas tecnologías para la vigilancia de carreteras”. A: *XX Conferencia Internacional de autoridades de protección de datos*. Madrid: Agencia de Protección de Datos, 1999.

- BOSCHER, FRANÇOIS YVES. “Las estadísticas de la criminalidad, un instrumento eficaz de evaluación”. *Ciencia Policial* núm. 60 (2001): 7-14.
- BROWN, B. “CCTV in Town Centres: Three Case Studies”. *Crime Detection and Prevention*. London: Home Office, 1995.
- BUISÁN GARCÍA, NIEVES. “Aspectos de la protección del derecho a la intimidad de los trabajadores: acoso sexual, registros y medios audiovisuales”. A: *Perfiles del derecho constitucional en la vida privada y familiar*, LÓPEZ ORTEGA, JUAN JOSÉ (director). Madrid: Consejo General del Poder Judicial, 1996.
- CABALLERO GEA, JOSÉ ALFREDO. *Derecho al honor, intimidad personal y familiar y propia imagen; calumnias e injurias*. Madrid: Dykinson, 2004.
- CADOUX, LOUISE. *Video-surveillance et protection de la vie privé et des libertés fondamentales*. Paris: Commission Nationale de l’informatique et des Libertés, 1993.
- CARRILLO, MARC. *El Derecho a no ser molestado. Información y vida privada*. Cizur Menor: Aranzadi, 2003.
- CARRILLO, MARC. “El derecho a la propia imagen como derecho fundamental”. *Revista Jurídica de Asturias*, núm. 18 (1994): 7-30.
- CHELTIEL, KARINE. *L’évaluation de la vidéosurveillance*. Paris: IEPG, 1995.
- COMAS, SÍLVIA. “La videovigilancia, tècnica del model de prevenció situacional del delictes”. *Quaderns de Dret Públic*, núm. 2 (2001): 147-162.
- COMISARIA GENERAL DE SEGURIDAD CIUDADANA. SECRETARIA TECNICA. “Grabaciones videográficas de actividades delictivas de la vía pública”. *Ciencia Policial*, núm. 38 (1996): 75-80.
- CONCEPCIÓN RODRÍGUEZ, JOSÉ LUÍS. *Honor, intimidad e imagen: un analisis jurisprudencial de la Ley Orgánica 1/1982*. Barcelona: Bosch, 1996.

- DEMPSEY JIMÉNEZ, DENNIS-JOHN. “Límites de las filmaciones videográficas como instrumento de la seguridad ciudadana”. *Guardia Civil* núm. 648 (1998): 107-110.
- DE URBANO CASTRILLO, EDUARDO; TORRES MORATO, M.A. *La Prueba ilícita penal. Estudio jurisprudencial*. 3a edició. Pamplona: Aranzadi, 2003.
- DE VEGA RUÍZ, JOSÉ AUGUSTO. *El proceso penal y derechos fundamentales des de la perspectiva jurisprudencial*. Madrid: Colex, 1994.
- DÍAZ CABIALE, JOSÉ ANTONIO ; MARTÍN MORALES, RICARDO. *La garantía constitucional de la inadmisión de la prueba ilícitamente obtenida*. Madrid: Civitas, 2001.
- DÍAZ CABIALE, JOSÉ ANTONIO. *La admisión y práctica de la prueba en el proceso penal*. Madrid: Consejo Superior del Poder Judicial, 1991.
- DÍAZ FUENTES, ANTONIO. *La prueba en la nueva Ley de Enjuiciamiento Civil. Tratamiento y práctica*. Barcelona: Bosch, 2002.
- DÍEZ-PICAZO GIMÉNEZ, IGNACIO. “La Ley de utilización de videocámaras”. *Tribunales de Justicia*, núm. 10 (1997): 959-963.
- DÍEZ-PICAZO, LUÍS MARÍA. “Desarrollo y regulación de los derechos fundamentales”. *Repertorio Aranzadi del Tribunal Constitucional*, núm. 20 (2002).
- DÍEZ SÁNCHEZ, JUAN JOSÉ. *El procedimiento administrativo común y la doctrina constitucional*. Madrid: Civitas, 1992.
- DOMINIQUE, PECAUD. *L´impact de la vidéosurveillance sur la sécurité dans les espaces publics et les établissements privés recevant du public*. Paris: Études et Recherces, Institut des Hautes Études de la Sécurité Intérieure, 2002.
- EDWARDS, P. AND TILLEY N. *Closed circuit television: Looking out for you*. London: Home Office Police Department, 1994.

- FAYOS GARDÓ, ANTONIO. *Derecho a la intimidad y medios de comunicación*. Madrid: Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2000.
- FERNÁNDEZ-BALLESTEROS, MIGUEL ÁNGEL; RIFÁ SOLER, JOSÉ MARIA; VALLS GOMBAU, JOSÉ FRANCISCO. *Comentarios a la nueva Ley de Enjuiciamiento Civil*. Barcelona: Iurgium, 2000.
- FIBLA NICOLAU, CARMÉ. “Càmeres de vídeo i municipis : llibertats i control”. *Quaderns de Dret Local*, núm. 19 (1999): 98-102 .
- FOUCAULT, MICHEL. *Vigilar y castigar : nacimiento de la prisión*. Madrid: Siglo XXI, 1999.
- FROMENT JEAN-CHARLES. “Las nuevas tecnologías de seguridad y la sociedad del control”. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 10 (2002): 23-37.
- GABINET D’ESTUDIS I DESENVOLUPAMENT DEL DEPARTAMENT D’INTERIOR. *Notes sobre planificació en matèria de seguretat interior*, 2003.
- GARCÍA ÁLVAREZ, GERARDO. “Presunción de certeza, discrecionalidad técnica o pericia de los Jurados de Expropiación”. *Revista Aragonesa de Administración Pública*, núm. 9 (1996): 85-147.
- GARCÍA CAMPÁ, JOSÉ IGNACIO ; LLIDÓ SILVESTRE, JOAQUÍN. “El Jurado de Expropiación : aportaciones críticas y alternativas”. *Revista de Estudios de la Administración Local y Autonómica*, núm. 267 (1995): 627-649.
- GARCÍA DE ENTERRÍA, EDUARDO ; FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, TOMÁS RAMÓN. *Curso de Derecho Administrativo I*. 10a edició. Madrid: Civitas, 2000.
- GARCÍA DE ENTERRÍA, EDUARDO ; FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ TOMÁS RAMÓN. *Curso de Derecho Administrativo II*. 7a edició. Madrid: Civitas, 2000.

- GARCÍA FERNÁNDEZ, JAVIER. “Las funciones consultivas en el Estado democrático”. *Documentación Administrativa*, núm. 226 (1991): 13-31.
- GARCÍA- TREVIJANO GARNICA, ERNESTO. “La función consultiva de las Administraciones Públicas, con especial referencia al Consejo de Estado y las Comunidades Autónomas”. *Revista de Administración Pública*, núm. 133 (1994): 129-155.
- GERPE LANDÍN, MANUEL; FERNÁNDEZ DE FRUTOS, MARTA; MATEU VILASECA MARCEL; RODRÍGUEZ SANTAMARÍA, M^a. JOSÉ; VALLÈS VIVES, FRANCESC “El conflicte entre la llibertat d’informació i el dret a l’honor en la doctrina del Tribunal Constitucional”. *Revista Jurídica de Catalunya*, núm. 2 i 3 (1997): 127-149, 143-158.
- GILL, M. AND TURBIN, V. “CCTV and shop theft: Towards a realistic evaluation”. A: *Surveillance, Closed Circuit Television and Social Control*. Aldershot: Ashgate, 1998.
- GONZÁLEZ TREVIJANO, PEDRO JOSÉ *La inviolabilidad del domicilio*. Madrid: Tecnos, 1992.
- GONZÁLEZ URDÍNGUIO, ANA ; GONZÁLEZ GUTIÉRREZ DE LEÓN, Mª ALMUDENA. “La videovigilancia en el sistema democrático español : Análisis y crítica de la Ley Orgánica 4/1997, de 4 de agosto, por la que se regula la utilización de videocámaras por las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad en lugares públicos”. *Revista de la Facultad de Derecho de la Universidad Complutense*, núm. 89 (1997-1998): 105-124.
- GOOLD BENJAMIN J. *CCTV and Policing. Public Area Surveillance and Police Practices in Britain (Clarendon Studies in Criminology)*. New York: Oxford University Press, 2004.
- GRUPO DEL ARTÍCULO 29 SOBRE PROTECCIÓN DE DATOS. *Documento de trabajo relativo al tratamiento de datos personales mediante vigilancia por videocámara. Adoptado el 25 de noviembre de 2002*. 11750/02/ES.

- GUASP DELGADO, JAIME. *Derecho Procesal Civil*. 5a. edició. Madrid: Civitas, 2002.
- GUIDDENS, ANTHONY. *The Nation-State and Violence*. Berkeley: University of California Press, 1987.
- GUILLÉN LASIERRA, FRANCESC. “Breu resum i comentari de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d’agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les Forces i Cossos de Seguretat en llocs públics”. *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 1 (1997): 171-182.
- HEILMANN, ERIC; VITALIS, ANDRÉ; VENDAUD, BÉATRICE. *Nouvelles technologies, nouvelles régulations ?*. Paris: Institut des Hautes Études de la Sécurité Intérieure, 1996.
- HEILMANN, ÉRIC; MORNET, MARIE-NOELLE. *Vidéosurveillance et prévention de la criminalité. L’impact des dispositifs dans les espaces urbains en Grande-Bretagne*. Paris: Institut des Hautes Études de la Sécurité Intérieure, 2003.
- HERRERO-TEJEDOR, FERNANDO. *Honor, intimidad y propia imagen*. 2a. edició. Madrid: Colex, 1994.
- HONESS, T. AND CHARMAN, E. “Closed circuit television in public places: its acceptability and perceived effectiveness”. *Crime Prevention*. London: Home Office Police Department (1992).
- JIMÉNEZ CONDE, FERNANDO (coordinador); CASTILLO RIGABERT, FERNANDO; SIGÜENZA LÓPEZ, JULIO; PÉREZ MORALES, MÓNICA GALDANA; GARCÍA-ROSTÁN CALVÍN, GEMMA. *Tutela jurisdiccional de los derechos fundamentales*. Murcia: MD, 2002.
- KOENING BRUCE, E. “Authentication of Forensic Audio Recordings”. *Journal Audio Engineering Society*, 1990.
- LÓPEZ-FRAGOSO ALVAREZ, TOMÁS. *Las intervenciones telefónicas en el proceso penal*. Madrid: Colex, 1991.

- LÓPEZ MENUDO, FRANCISCO. “El Consejo de Estado como presunto modelo de los órganos consultivos autonómicos”. *Documentación Administrativa*, núm. 244-245 (1996): 265-303.
- LÓPEZ-NIETO Y MALLO, FRANCISCO. “El Jurado de Expropiación Forzosa”, A: *Manual de Expropiación Forzosa*. Barcelona: Bayer Hnos, 1990.
- LÓPEZ ORTEGA, JUAN JOSÉ. “La protección de la intimidad en la investigación penal : necesidad y proporcionalidad de la injerencia como presupuesto de validez”. *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 22 (1996): 275-307.
- LÓPEZ ORTEGA, JUAN JOSÉ. “Prueba y proceso penal: el alcance derivado de la prueba ilícita en la jurisprudencia constitucional (A propósito de la STC 81/1998 (RTC 1998/81))”. *Derecho y proceso penal*, núm. 1 (1999): 123-144.
- LÓPEZ ORTEGA, JUAN JOSÉ. “La intimidad como bien jurídico protegido”. A: *Estudios sobre el Código Penal de 1995 (Parte especial)*, VIVES ANTÓN, TOMÁS SALVADOR; MANZANARES SAMANIEGO, JOSÉ LUIS (director). Madrid: Consejo General del Poder Judicial, 1996.
- LUCENA MOLINA, JOSÉ JUAN ; MARTÍNEZ MESONES, PEDRO ANGEL. “Detección de manipulaciones en cintas de vídeo y audio”. *Guardia Civil*, núm. 649 (1998): 103-106.
- LYON, DAVID. *El ojo electrónico. El auge de la sociedad de la vigilancia*. Madrid: Alianza, 1995.
- MAGRO SERVET, VICENTE. “Consideraciones sobre la nueva Ley que regula la utilización de las videocámaras por las Fuerzas de Seguridad en lugares públicos”. *Revista del Poder Judicial*, núm. 47 (1997): 277-297.
- MALARET GARCÍA, ELISENDA. “La Comisión Nacional del Mercado de Valores (Una aproximación a su configuración institucional)”. *Revista Española de Derecho Administrativo*, núm. 76 (1992): 557-597.

- MARCHAL ESCALONA, ANTONIO NICOLAS. "Videovigilancia e Intimidad". *Revista de Documentación*, núm. 20 (1999): 11-39.
- MARTÍ SÁNCHEZ, NICOLÁS. "La llamada prueba ilícita y sus consecuencias procesales". *Actualidad Penal*, núm. 7 (1998) 141-162.
- MARTÍN PALLÍN, JOSÉ ANTONIO. "Identificación del delincuente". *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 28 (1993): 131- 162.
- MARTÍNEZ DE PISÓN, JOSÉ. *El derecho a la intimidad en la jurisprudencia del Tribunal Constitucional*. Madrid: Civitas, 1993.
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, RICARD. "Videovigilancia en lugares públicos". *Repertorio Aranzadi Tribunal Constitucional*, núm. 17 (2000).
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, RICARD. *Tecnologías de la información, policía y Constitución*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2001.
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, RICARD. "Los ficheros de datos y archivos de imágenes policiales en la legislación italiana. Análisis de las resoluciones dictadas por el garante italiano para la protección de los datos personales". *Revista Española de Derecho Constitucional*, núm. 60 (2000): 179-200.
- MARTÍNEZ NIETO, ANTONIO. "Los ciudadanos españoles y la Administración del Tráfico". *La Ley*, tom 4 (1999).
- MARTÍNEZ QUIRANTE, ROSER. *Armas: ¿Libertad americana o prevención europea?*. Barcelona: Ariel, 2002.
- MARTÍNEZ RUÍZ, JESÚS. *Límites jurídicos de las grabaciones de la imagen y del sonido*. Barcelona: Bosch, 2004.
- MIERES MIERES, LUÍS JAVIER. *Intimidad personal y familiar. Prontuario de jurisprudencia constitucional*. Elcano: Aranzadi, 2002.
- MIRANDA ESTRAMPES, MANUEL. *El concepto de prueba ilícita y su tratamiento en el proceso penal*. 2a. edició. Barcelona: Bosch, 1999.
- MONTERO AROCA, JUAN ; GÓMEZ COLOMER, JUAN LUÍS ; MONTÓN RENDONDO, ALBERTO ; BARONA VILAR, SÍLVIA. *El nuevo proceso civil (Ley 1/2000)*. Valencia: Tirant lo Blanch, 2000.

- MORENO LEÓN, JUAN DAMIÁN. “Reflexiones sobre la reproducción de imágenes como medio de prueba en el proceso penal (a propósito de la llamada videovigilancia)”. *Anales de la Facultad de Derecho. Revista Jurídica de la Universidad de León*, núm. 1 (1997): 103-113.
- MUÑOZ SABATÉ, LLUÍS. “Consideraciones psicológicas sobre los audiovisuales como medio de prueba”. *Revista Jurídica de Catalunya*, núm. 1 (1988): 231-234.
- NEBRERA, MONTSE. *Intimidad y Seguridad*. Barcelona: Asociación de Directivos de Seguridad Integral. Instituto Superior de Estudios de la Gobernabilidad y la Seguridad, 2001.
- NEWBURN, TIM AND HAYMAN, STEPHANE *Policing, Surveillance and Social Control. CCTV and police monitoring of suspects*. London: Willan Publishing, 2002.
- NIETO, MARIUS. *Public Video Surveillance: Is it an Effective Crime Prevention Tool?*. Sacramento, California: California Research Bureau, California State Library (1997).
- NORRIS, C. AND ARMSTRONG, G. *The Maximum Surveillance Society: The rise of CCTV*. Oxford: Berg, 1990.
- NÚÑEZ VIDE, JOSÉ LUÍS. “Premisas Constitucionales de la Videovigilancia”. *Actualidad Administrativa*, núm. 30 (1997): 639-644.
- NÚÑEZ VIDE, JOSÉ LUÍS. “La prueba pertinente : un problema constitucional y otras cuestiones. La videovigilancia”. *Revista Vasca de Derecho Procesal y Arbitraje*, núm. 2, 1997.
- OCQUETEAU, FRÉDÉRIC. “Cinq ans après la loi vidéosurveillance en France, que dire de son application” ?. *Cahiers de la Sécurité Intérieure*, núm. 43 (2001).
- ORMAZÁBAL SÁNCHEZ, GUILLERMO. *La prueba documental y los medios e instrumentos idóneos para reproducir imágenes o sonidos a archivar y conocer datos*. Madrid: La Ley, 2000.
- ORWELL, GEORGE. *1984*. 5a edició. Barcelona: Destino, 1980.

- PADRÓS REIG, CARLOS. “Videovigilancia y Estado Autonómico. Comentario a propósito de la actividad normativa de despliegue de la Ley Orgánica 4/1997”. *Revista de Administración Pública*, núm. 151 (2000): 465-489.
- PALOMAR OLMEDA, ALBERTO ; MANTECÓN GRANELL, CÉSAR. “ La prevención de la violencia en los espectáculos deportivos”. A: *Cuestiones actuales del fútbol profesional*. Madrid: Real Federación Española de Fútbol, 2000.
- PARADA VÁZQUEZ, JOSÉ RAMÓN. *Derecho Administrativo I. Parte General*. 15a edició. Madrid: Marcial Pons, 2004.
- PARADA VÁZQUEZ, JOSÉ RAMÓN. “Administraciones Independientes”. A: *Derecho Administrativo II, Organización y empleo público*. 14a edició. Madrid: Marcial Pons, 2000.
- PASCUAL MEDRANO, AMELIA. *El derecho fundamental a la propia imagen. Fundamento, contenido, titularidad y límites*. Cizur Menor: Aranzadi, 2003.
- PASTOR BORGONÓN, BLANCA. “Eficacia en el proceso de las pruebas ilícitamente obtenidas”. *Justicia*, núm. 2 (1986): 337-368.
- PASTOR BORGONÓN, BLANCA. “La prueba ilegalmente obtenida”. *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 28 (1993): 183-214.
- PAULI COLLADO, FRANCISCO JAVIER. *La prueba ilegalmente obtenida*. Madrid: Consejo General del Poder Judicial, 1992.
- PÉREZ BOLAÑOS, HERMENEGILDO. “El Consejo de Estado en la responsabilidad objetiva de la Administración Pública”. *Actualidad Administrativa*, núm. 1 (1988): 1-26.
- PÉREZ DEL VALLE, CARLOS. *Teoría de la prueba y Derecho penal*. Madrid: Dykinson, 1999.
- POMARÓN BAGÜES, JOSÉ MANUEL. “El vídeo como prueba”. *La Ley*, tom 4 (1984): 750-758.

- POYNER, B. *Video cameras and bus vandalism*. Albany, New York: Harrow and Heston, 1992.
- PRIETO CASTRO, LEONARDO. *Tratado de Derecho Procesal Civil. Proceso declarativo y proceso de ejecución*. 2a edició. Pamplona: Aranzadi, 1985.
- PULIDO QUECEDO, MANUEL. “La ejecución del Dictamen del Comité de Derechos Humanos de la ONU sobre revisión de condena penal ante la Sala Segunda del TS”. *Actualidad Jurídica Aranzadi*, núm. 615 (2004): 6-8.
- RAFOLS LLACH, JUAN. “Autorización judicial para la instalación de aparatos de escucha, transmisión y grabación en lugar cerrado”. *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 1 (1992): 559-571.
- RAMOS RÚBIO, CARLOS. “La prueba ilícita y su reflejo en la jurisprudencia”. A: *La prueba en el proceso penal*. Madrid: Consejo General del Poder Judicial, 2000.
- REBOLLO DELGADO, LUCRECIO. *El derecho fundamental a la intimidad*. Madrid: Dykinson, 2000.
- REQUERO IBÁÑEZ, JOSÉ LUÍS. “Aspectos administrativos de la videovigilancia” (Comentarios al Proyecto de Ley Orgánica de Utilización de Videocámaras por las FCSE en Lugares Públicos). *Revista Vasca de Derecho Procesal y Arbitraje*, 1997.
- REQUERO IBÁÑEZ, JOSÉ LUÍS. “Protección de datos y road pricing. La utilización de las nuevas tecnologías para la vigilancia de carreteras”. A: *XX Conferencia Internacional de autoridades de protección de datos 1998*. Madrid: Agencia de Protección de Datos, 1999.
- RESPUESTAS DE LA SECRETARIA GENERAL TÉCNICA DE LA DIRECCIÓN GENERAL DE TRÁFICO A DIVERSAS CONSULTAS. “Sobre el régimen jurídico aplicable a las videocámaras instaladas para el control y la disciplina del tráfico”. *Revista de Documentación*, núm. 21 (1999): 81-83.

- REVENGA SÁNCHEZ, MIGUEL. *Seguridad Nacional y Derechos Humanos. Estudios sobre la Jurisprudencia del Tribunal de Estrasburgo*. Cizur Menor: Aranzadi, 2002.
- REY HUIDOBRO, LUÍS FERNÁNDO. *El delito de tráfico de drogas. Aspectos penales y procesales*. Valencia: Tirant lo Blanch, 1999.
- RIVERO ORTEGA, RICARDO. *El Estado vigilante. Consideraciones jurídicas sobre la función inspectora de la Administración*. Madrid: Tecnos, 2000.
- RODRÍGUEZ ACHÚTEGUI, EDMUNDO. "Cámaras en la calle", *Iuris*, núm. 7 (1997): 29-33.
- ROVIRA CANTO, MARÍA PILAR. "La prueba ilegalmente obtenida". A: *Plan Provincial de Girona*. Madrid: Consejo General del Poder Judicial, 1992.
- RUÍZ MIGUEL, CARLOS. *La configuración constitucional del derecho a la intimidad*. Madrid: Tecnos, 1995.
- RUÍZ VADILLO, ENRIQUE. "Control de la seguretad ciutadana i dret a la vida privada". A: *IV Seminari Autonomia i Justícia de Catalunya*. Barcelona: Consell Consultiu, 1998.
- SÁNCHEZ BARRILLAO, JUAN FRANCISCO. *Las funciones jurisdiccionales de los jueces en garantía de derechos*. Madrid: Civitas, 2002.
- SENÉS MOTILLA, CARMEN. "Cámaras de control y filmación de las vías públicas, redadas y controles policiales". *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 12 (1996): 267-319.
- SEMPERE RODRÍGUEZ, L. "Artículo 18. Derecho al honor, a la intimidad y a la propia imagen". A: *Comentarios a la Constitución Española de 1978*, ALZAGA VILLAAMIL, OSCAR. Volum II. Madrid: Edersa, 1997.
- SHERMAN, LAWRENCE W. *Estratègies de seguretad ciutadana*. Barcelona: Gabinet d'Estudis i desenvolupament del Departament d'Interior, 1998.

- SIVARAJASINGAM, V. AND SHEPHERD J.P. "Effect of closed circuit television on urban violence". *Journal of Accident and Emergency Medicine*, núm. 16 (1990).
- SOLABARRIETA, JOSU ; LARRABEITI, JOSU ; GUTIÉRREZ, BEÑAT ; LÓPEZ, IÑIGO ; ARTETXE, EUGENIO. "Videovigilancia". *HARLAX-Revista Técnica del Ertzaina*, núm. 35, 2000.
- TILLEY, N. "Understanding car parks, crime and CCTV: Evaluation lessons from Safer Cities". *Crime Prevention Unit*. London: Home Office Police Department, 1993.
- TORRES-DULCE LIFANTE, EDUARDO. "Jurisprudencia del Tribunal Europeo de Derechos a la intimidad y a la propia imagen". *Cuadernos de Derecho Judicial*, núm. 1 (1998): 165-223.
- TRAYTER, JOAN MANUEL. "Consejo de Estado y Comunidades Autónomas". *Revista Jurídica de Catalunya*, núm. 3 (1994): 773-782.
- VICENTE GUERRERO, GUILLERMO. "El derecho a la privacidad frente al uso justificado de los sistemas de vigilancia. Consideraciones críticas sobre algunas insuficiencias actuales del formalismo jurídico". *Revista de Gestión Pública y Privada*, núm. 1 (1996): 345-363.
- WELSH, B.C. AND FARRINGTON, D.P. "Crime Prevention effects of closed circuit television: a systematic review". *Home Office Research Study*, núm. 252, 2002.
- WHITAKER, REG. *El fin de la privacidad*. Barcelona: Paidós, 1999.

11.2. ÍNDEX CRONOLÒGIC DE LES DISPOSICIONS CITADES.

1789

- Declaració de drets de l'home i del ciutadà de 1789.

1948

- Declaració Universal dels drets humans de 10 de desembre de 1948.

1950

- Conveni europeu per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals de 4 de novembre de 1950.

1954

- Llei d'expropiació forçosa de 16 de desembre de 1954. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 351, de 17 de desembre de 1954.

1966

- Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (Resolució 2.200 (XXI) A) adoptada en data 19 de desembre de 1966 per l'Assemblea General de les Nacions Unides). Butlletí Oficial de l'Estat núm. 103, de 30 d'abril de 1977).

1978

- Llei 17/1978, de 6 de gener, relativa a la informàtica, als fitxers i a les llibertats. Diari Oficial de la República Francesa de 7 de gener de 1978 (*Loi 17/1978, du 6 janvier 1978, relative à l'informatique, aux fichiers et aux libertés. Journal Officiel de la République Française du 7 janvier 1978*).
- Constitució espanyola de 27 de desembre de 1978. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 311, de 29 de desembre de 1978.

1979

- Llei orgànica 2/1979, de 3 d'octubre, del Tribunal Constitucional. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 239, de 5 d'octubre de 1979.

- Llei orgànica 3/1979, de 18 de desembre, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia del País Basc. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 306, de 22 de desembre de 1979.
- Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 306, de 22 de desembre de 1979.

1980

- Llei orgànica 3/1980, de 22 d'abril, del Consell d'Estat. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 100, de 25 d'abril de 1980.

1981

- Llei orgànica 1/1981, de 6 d'abril, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de Galícia. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 101, de 28 d'abril de 1981.
- Llei orgànica 6/1981, de 30 de desembre, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia d'Andalusia. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 9, de 11 de gener de 1982.

1982

- Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 115, de 14 de maig de 1982.
- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 164, de 10 de juliol de 1982.
- Llei orgànica 10/1982, de 10 d'agost, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de Canàries. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 195, de 16 d'agost de 1982.

- Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, per la qual s'aprova l'Estatut de Reintegració i Amillorament del Règim Foral de Navarra. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 195, de 16 d'agost de 1982.

1983

- Llei orgànica 9/1983, de 15 de juliol, reguladora del dret de reunió. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 170, de 18 de juliol de 1983.

1984

- Llei orgànica 2/1984, de 26 de març, reguladora del dret de rectificació. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 74, de 27 de març de 1984.
- Llei 26/1984, de 19 de juliol, general per a la defensa dels consumidors i usuaris. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 176, de 24 de juliol de 1984.

1985

- Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 147, de 20 de juny de 1985.
- Llei orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 157, de 2 de juliol de 1985.

1986

- Llei orgànica 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 63, de 14 de març de 1986.

1990

- Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, pel qual s'aprova el text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 63, de 14 de març de 1990.
- Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 249, de 17 d'octubre de 1990.

1992

- Reial decret 75/1992, de 31 de gener, sobre la Comissió Nacional contra la Violència en els Espectacles Esportius. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 37, de 12 de febrer de 1992.
- Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 46, de 22 de febrer de 1992.
- Llei 23/1992, de 30 de juliol, de seguretat privada. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 186, de 4 d'agost de 1992.
- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 285, de 27 de novembre de 1992.

1993

- Reial decret 769/1993, de 21 de maig, pel qual s'aprova el Reglament per a la prevenció de la violència en els espectacles esportius (Butlletí Oficial de l'Estat núm. 146, de 19 de juny de 1993), modificat pel Reial decret 1247/1998, de 19 de juny (Butlletí Oficial de l'Estat núm. 152, de 26 de juny de 1998).

1994

- Reial decret 2364/1994, de 9 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de seguretat privada (Butlletí Oficial de l'Estat núm. 8, de 10 de gener de 1995), modificat pel Reial decret 1123/2001 (Butlletí Oficial de l'Estat núm. 281, de 23 de novembre de 2001).

1995

- La Llei 73/1995, de 21 de gener, d'orientació i de programació relativa a la seguretat. Diari Oficial de la República Francesa núm. 20, de 24 de gener de 1995 (*Loi 73/1995, du 21 janvier 1995, d'orientation et de programmation relative à la sécurité. Journal Officiel de la République Française n.º. 20, du 24 janvier 1995*).
- Decret 272/1995, de 28 de setembre, de regulació de l'exercici de competències en matèria de seguretat privada. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 2116, de 18 d'octubre de 1995.
- Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del Consell, de data 24 d'octubre de 1995, relativa a la protecció de les persones físiques i el tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.
- Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del codi penal. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 281, de 24 de novembre de 1995.

1996

- Decret 926/1996, de 17 d'octubre, relatiu a la videovigilància, per l'aplicació de l'article 10 de la Llei núm. 73/1995, de 21 de gener, d'orientació i de programació relativa a la seguretat. Butlletí Oficial de la República Francesa de 20 d'octubre de 1996 (*Décret 926/1996, du 17 octobre, relatif à la vidéosurveillance pris pour l'application de l'article 10 de la loi 73/1995, du 21 janvier, d'orientation et de programmation relative à la sécurité. Journal Officiel de la République Française du 20 octobre 1996*).
- Circular de 22 d'octubre de 1996 relativa a l'aplicació de l'article 10 de la Llei 73/1995, de 21 de gener, d'orientació i de programació relativa a la seguretat. Butlletí Oficial de la República Francesa de 7 de desembre de 1996 (*Circulaire du 22 octobre 1996 relative à l'application de l'article 10 de la loi 73/1995, du 21 janvier, d'orientation et de programmation relative*

à la sécurité. *Journal Officiel de la République Française du 7 décembre 1996*).

- Llei 675/1996, de 31 de desembre, sobre tutela de la persona i d'altres subjectes respecte el tractament de dades personals. Diari Oficial de la República Italiana nº. 5, de 8 de gener de 1997 (*Legge 675/1996, 31 dicembre; Tutela delle persone e di altri soggetti rispetto al trattamento dei dati personali. Gazzeta Ufficiale della Repubblica Italiana nº. 5, 8 gennaio 1997*).

1997

- Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 90, de 15 d'abril de 1997.
- Ordre de 23 d'abril de 1997, per la qual es concreten determinats aspectes en matèria de mesures de seguretat. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 108, de 6 de maig de 1997.
- Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics. Butlletí Oficial de l'Estat num.186, de 5 d'agost de 1997.

1998

- Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciós-Administrativa. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 167, de 14 de juliol de 1998.
- Decret 168/1998, de 21 de juliol, pel qual es desenvolupa el règim d'autorització i utilització de videocàmeres per la policia del País Basc en llocs públics, regulat a la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost. Butlletí Oficial del País Basc núm. 142, de 29 de juliol de 1998.
- Ordre de 9 de novembre de 1998, del Conseller d'Interior, per la qual es fa pública la constitució i composició de la Comissió de Videovigilància i

Llibertats creada pel Decret 168/1998, de 21 de juliol. Butlletí Oficial del País Basc núm. 231, de 3 de desembre de 1998.

- Ordre de 22 de desembre de 1998, del Ministeri de la Presidència per la qual es regulen les unitats de control organitzatiu per a la prevenció de la violència en els espectacles esportius. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 309, de 22 de desembre de 1998.
- Llei de Protecció de Dades de 1998 (*Data Protection Act 1998*).

1999

- Reial decret 2/1999, de 29 de gener, pel qual es modifica la Llei 23/1992, de 30 de juliol, de seguretat privada. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 26, de 30 de gener de 1999.
- Reial decret 596/1999, de 16 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament i execució de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 93, de 19 d'abril de 1999.
- Decret 134/1999, de 18 de maig, de regulació de la videovigilància per part de la policia de la Generalitat i de les policies locals de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 2892, de 19 de maig de 1999.
- Resolució de 15 de juny de 1999 del director de Trànsit i Parc Mòbil del Departament d'Interior del País Basc. Butlletí Oficial del País Basc núm. 1888, de 30 de setembre de 1999.
- Resolució de 6 de juliol de 1999 de la Secretaria General Tècnica, per la que es disposa la publicació del Conveni de Col.laboració entre el Ministeri de l'Interior i el Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, per a la creació d'una única Comissió de Garanties de la Videovigilància. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 172, de 20 de juliol de 1999.

- Resolució de 15 de juliol de 1999, per la qual es constitueix la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 2936, de 22 de juliol de 1999.
- Decret 297/1999, de 26 de novembre, de creació i reorganització de departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3025, de 29 de novembre de 1999.
- Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 298, de 14 de desembre de 1999.

2000

- Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 7, de 8 de gener de 2000.
- Procediment general de 29 de novembre de 2000. Videovigilància. Decàleg de regles per no violar la privacitat (*Provvedimento generale del 29 novembre 2000. Videosorveglianza. Il decalogo delle regole per non violare la privacy*)

2001

- Ordre de 29 de juny de 2001, de regulació dels mitjans pels quals s'informa de l'existència de videocàmeres fixes instal·lades per la policia de la Generalitat i les policies locals de Catalunya en llocs públics. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3424, de 5 de juliol de 2001.
- Decret Legislatiu 467/2001, de 28 de desembre, relatiu a la protecció de dades de caràcter personal. Diari Oficial de la República Italiana núm. 13, de 16 de gener de 2002 (*Decreto Legislativo 467/2001, di 28 dicembre 2001, Disposición correttive ed integrative della normativa in materia di protezione dei dati personali. Gazzeta Ufficiale della Repubblica Italiana, n.º. 13, 16 gennaio 2002*).

2002

- Llei 5/2002, de 19 d'abril, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3625, de 29 d'abril de 2002.

2003

- Decret legislatiu 196/2003, de 30 de gener, pel qual s'aprova el "Codi en matèria de protecció de dades de caràcter personal". Diari Oficial de la República Italiana núm. 174, de 29 de juliol de 2003 (*Decreto Legislativo 196/2003, 30 giugno "Codice in materia di protezione dei dati personali". Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana n.º. 174, 29 luglio 2003*).
- Resolució JUL/2434/2003, de 25 de juliol, per la qual es dóna publicitat a l'Acord del Govern de 22 de juliol de 2003, pel qual es designen membres de la Comissió de Control dels Dispositius de Videovigilància de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 3943, de 8 d'agost de 2003.
- Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació per a l'aplicació, desenvolupament del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial, aprovat pel Reial decret 339/1990, de 2 de març. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 306, de 23 de desembre de 2003.
- Decret 296/2003, de 20 de desembre, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 4035, de 22 de desembre de 2003.

2004

- Llei 204/2004, de 9 de març, d'adaptació de la justícia a l'evolució de la criminalitat "Llei Perben II". Butlletí Oficial de la República Francesa, de 10 de març de 2004 (*Loi 204/2004, du 9 mars portant adaptation de la justice*

aux évolutions de la criminalité "Loi Perben II". Journal Officiel de la République Française du 10 mars 2004).

11.3. DICTÀMENS I INFORMES EMESOS EN L'ELABORACIÓ DE LA LLEI ORGÀNICA DE VIDEOVIGILÀNCIA I EL SEU DESENVOLUPAMENT REGLAMENTARI

Dictàmens

1995

- Dictamen sobre la "Constitución y sistemas de videovigilancia en vídeo instalados en la vía pública". A: *Quaderns de Treball*, núm. 6. Barcelona: Centre d'Estudis de Drets Humans de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1995.

1996

- Dictamen núm. 3071/1996, de 4 de setembre, del Consell d'Estat, sobre l'Avantprojecte de la Llei orgànica per la qual es regula l'obtenció d'imatges i sons en llocs públics i el seu tractament.

1998

- Dictamen núm. 2433/1998, de 25 de juny, del Consell d'Estat, sobre el projecte de decret pel qual es desenvolupa el règim d'autorització de videocàmeres per part de la policia del País Basc en llocs públics.

1999

- Dictamen núm. 549/1999, de 25 de març, del Consell d'Estad, sobre el projecte de Reglament de desenvolupament i execució de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, per la qual es regula la utilització de videocàmeres per les forces i cossos de seguretat en llocs públics.

Informes

1996

- Informe de data 25 de juliol de 1996 de l'Agència de Protecció de Dades sobre l'Avantprojecte de la Llei de Videovigilància.
- Informe de data 6 d'agost de 1996 del Consell General del Poder Judicial sobre l'Avantprojecte de la Llei de Videovigilància.
- Informe núm. 3071/1996, de 4 de setembre, de la Comissió Permanent del Consell d'Estad sobre l'Avantprojecte de la Llei de Videovigilància.

1997

- Informe de l'any 1996 del Síndic de Greuges presentat al Parlament de Catalunya. Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 153, de 21 de març de 1997.

1998

- Informe de data 24 de febrer de 1998 de la Secretaria General Tècnica del Ministeri de l'Interior sobre legalitat d'instal.lació de videocàmeres a l'entrada d'un local d'activitats recreatives, que el seu camp de visió arriba a la via pública i que són utilitzades per l'apertura del local únicament a les persones que el propietari desitgi.
- Informe de data 24 de febrer de 1998 de la Secretaria General Tècnica del Ministeri de l'Interior sobre la legalitat d'instal.lació de videocàmeres a

l'entrada d'un local d'activitats recreatives quan el seu camp de visió arriba la via pública.

1999

- Informe de data 27 de gener de 1999 del Consell General del Poder Judicial sobre el projecte de Reial decret pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament i execució de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost, pel qual es regula la utilització de videocàmeres per part de les forces i cossos de seguretat en llocs públics.
- Informe de Jutges per a la Democràcia al Reglament de Vídeovigilància. Butlletí Informatiu de Jutges per a la Democràcia núm. 23, març de 1999.
- Informe de la Secretaria General Tècnica del Ministeri de l'Interior sobre règim jurídic aplicable a les videocàmeres instal·lades pel control i disciplina del trànsit. *Revista de Documentación*, núm. 21, 1999.

2000

- Informe de l'any 2000 de la Secretaria General Tècnica del Ministeri de l'Interior sobre l'àmbit d'aplicació de la Llei orgànica 4/1997, de 4 d'agost.

2002

- Informe del Síndic de Greuges de l'any 2002 presentat al Parlament de Catalunya. Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 409, de 26 de març de 2003.

2003

- Informe del Síndic de Greuges de l'any 2003 presentat al Parlament de Catalunya. Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya núm. 34, de 19 de març de 2004.
- Informe de data 21 d'octubre de 2003 de la Direcció General de Seguretat Ciutadana sobre els procediments de renovació d'autoritzacions.

11.4. ALTRA DOCUMENTACIÓ

1980

- Conveni núm. 108/1981, del Consell d'Europa relatiu a la protecció de les persones físiques pel què fa al tractament automàtic de dades personals.

1996

- Instrucció 1/1996, d'1 de març, de l'Agència de Protecció de Dades sobre fitxers automatitzats establerts amb la finalitat de controlar l'accés als edificis. Butlletí Oficial de l'Estat núm. 62, de 12 de març de 1996.

1997

- Instrucció de 19 de novembre de 1997 del director general de Seguretat Ciutadana, per la qual es fixen les directrius que cal seguir en el Cos de Mossos d'Esquadra per a sol·licitar autoritzacions per gravar amb videocàmeres mòbils.

1999

- Instrucció 2/1999, de 16 de març, del director general de Seguretat Ciutadana, per la qual s'estableixen en l'àmbit del Cos de Mossos d'Esquadra els comandaments competents per a demanar autoritzacions de gravació amb videocàmeres mòbils.

2000

- Procediment normalitzat de treball (PNT) del Cos de Mossos d'Esquadra de data 30 de juny de 2000 sobre videovigilància mòbil.
- Carta dels drets fonamentals de la Unió Europea signada el dia 7 de desembre de 2000.

- Memòria de l'any 1999/2000 de la Comissió de control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

2001

- Pregunta parlamentària realitzada al Govern de l'Estat per part d'una diputada del grup EAJ-PNV en el Congrés dels Diputats. Butlletí Oficial de les Corts Generals. Congrés dels Diputats, Sèrie D núm. 220, de 26 de juliol de 2001.
- Resposta parlamentària del ministre de l'Interior de data 12 de desembre de 2002. Butlletí Oficial de les Corts Generals. Senat, Sèrie I, núm. 651, de 12 de desembre de 2002.
- Memòria de l'any 2001 de la Comissió de control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

2002

- Memòria de l'any 2002 de la Comissió de control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

2003

- Memòria de l'any 2003 de la Comissió de control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

2004

- Decisió núm. 492/2004 DC, de 2 de març, del Consell Constitucional sobre la Llei 204/2004, de 9 de març, d'adaptació de la justícia a l'evolució de la criminalitat (*Décision n°. 492/2004, DC, du 9 mars 2004 du Conseil constitutionnel (loi portant adaptation de la justice aux évolutions de la criminalité)*).

- Memòria de l'any 2004 de la Comissió de control dels dispositius de videovigilància de Catalunya.

12. ÍNDEX CRONOLÒGIC DE JURISPRUDÈNCIA

12.1 JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

1981

- STC núm. 2/1981, de 30 de gener (RTC 1981/2)

1982

- STC núm. 41/1982, de 2 de juliol (RTC 1982/41)
- STC núm. 62/1982, de 15 d'octubre (RTC 1982/62)
- STC núm. 84/1982, de 23 de desembre (RTC 1982/84)

1983

- STC núm. 34/1983, de 6 de maig (RTC 1983/34)
- STC núm. 39/1983, de 17 de maig (RTC 1983/39)
- STC núm. 123/1983, de 16 de desembre (RTC 1983/123)

1984

- STC núm. 22/1984, de 17 de febrer (RTC 1984/22)
- STC núm. 83/1984, de 24 de juliol (RTC 1984/83)
- STC núm. 110/1984, de 26 de novembre (RTC 1984/110)
- STC núm. 114/1984, de 29 de novembre (RTC. 1984/114)
- STC núm. 117/1984, de 5 de desembre (RTC. 1984/117)

1985

- STC núm. 13/1985, de 31 de gener (RTC 1985/13)
- STC núm. 36/1985, de 8 de març (RTC 1985/36)
- STC núm. 178/1985, de 19 de desembre (RTC 1985/178)

1986

- STC núm. 98/1986, de 10 de juliol (RTC 1986/98)

1987

- STC núm. 194/1987, de 9 de desembre (RTC 1987/194)

1988

- STC núm. 22/1988, de 18 de febrer (RTC 1988/22)
- STC núm. 180/1988, d'11 d'octubre (RTC 1988/180)
- STC núm. 231/1988, de 2 de desembre (RTC 1988/231)
- STC núm. 237/1988, de 13 de desembre (RTC 1988/237)
- STC núm. 254/1988, de 21 de desembre (RTC 1988/254)

1989

- STC núm. 15/1989, de 26 de gener (RTC 1989/15)
- STC núm. 31/1989, de 13 de febrer (RTC 1989/31)
- STC núm. 37/1989, de 15 de febrer (RTC 1989/37)
- STC núm. 170/1989, de 19 d'octubre (RTC 1989/170)

1991

- STC núm. 168/1991, de 21 de gener (RTC 1991/168)
- STC núm. 80/1991, de 15 d'abril (RTC 1991/80)
- STS núm. 214/1991, d'11 de novembre (RTC 1991/214)

1992

- ITC núm. 71/1992, de 9 de març (RTC 1992/71)
- STC núm. 85/1992, de 8 de juny (RTC 1992/85)
- STC núm. 190/1992, de 16 de novembre (RTC 1992/190)
- STC núm. 204/1992, de 26 de novembre (RTC 1992/204)
- STC núm. 219/1992, de 3 de desembre (RTC 1992/219)

1993

- STC núm. 97/1993, de 22 de març (RTC 1993/97)
- STC núm. 178/1993, de 31 de maig (RTC 1993/178)
- STC núm. 254/1993, de 20 de juliol (RTC 1993/254)
- STC núm. 341/1993, de 18 de novembre (RTC 1993/341)

1994

- STC núm. 7/1994, de 28 de febrer (RTC 1994/57)
- STC núm. 85/1994, de 14 de març (RTC 1994/85)
- STC núm. 99/1994, d'11 d'abril (RTC 1994/99)
- STC núm. 117/1994, de 25 d'abril (RTC 1994/117)
- STC núm. 143/1994, de 9 de maig (RTC 1994/143)
- ITC núm. 158/1994, de 9 de maig (RTC 1994/158)
- STC núm. 170/1994, de 7 de juny (RTC 1994/170)
- STC núm. 333/1994, de 19 de desembre (RTC 1994/333)

1995

- ITC núm. 17/1995, de 24 de gener (RTC 1995/17)
- STC núm. 40/1995, de 13 de febrer (RTC 1995/40)
- STC núm. 52/1995, de 23 de febrer (RTC 1995/52)

1996

- STC núm. 248/1996, de 13 de març (RTC 1996/1946)
- STC núm. 55/1996, de 28 de març (RTC 1996/55)
- STC núm. 64/1996, de 21 de maig (RTC 1996/64)
- STC núm. 170/1996, de 29 d'octubre (RTC 1996/170)
- STC núm. 207/1996, de 16 de desembre (RTC 1996/207)

1997

- STC núm. 170/1997, de 14 d'octubre (RTC 1997/170)

1998

- STC núm. 7/1998, de 17 de febrer (RTC 1998/37)
- STC núm. 81/1998, de 2 d'abril (RTC 1998/81)
- STC núm. 205/1998, de 26 d'octubre (RTC 1998/205)

1999

- STC núm. 49 /1999, de 5 d'abril (RTC 1999/49)
- STC núm. 69 /1999, de 26 d'abril (RTC 1999/69)
- STC núm. 94/1999, de 31 de maig (RTC 1999/94)
- STC núm. 139/1999, de 22 de juliol (RTC 1999/139)
- STC núm. 144/1999, de 22 de juliol (RTC 1999/144)
- STC núm. 180/1999, d'11 d'octubre (RTC 1999/180)
- STC núm. 202/1999, de 8 de novembre (RTC 1999/202)
- STC núm. 238 /1999, de 20 de desembre (RTC 1999/238)
- STC núm. 239/1999, de 20 de desembre (RTC 1999/ 239)

2000

- STC núm. 8 /2000, de 17 de gener (RTC 2000/8)
- STC núm. 11 /2000, de 15 de maig (RTC 2000/11)
- STC núm. 112 /2000, de 5 de maig (RTC 2000/112)
- STC núm. 115 /2000, de 10 de maig (RTC 2000/115)
- STC núm. 148/2000, d'1 de juny (RTC 2000/148)
- STC núm. 186/2000, de 10 de juliol (RTC 2000/186)
- STC núm. 249/2000, de 30 d'octubre (RTC 2000/249)
- STC núm. 292/2000, de 30 de novembre (RTC 2000/292)
- STC núm. 97/2000, d'11 de desembre (RTC 2000/97)

2001

- STC núm. 49/2001, de 26 de febrer (RTC 2001/49)
- STC núm. 81/2001, de 26 de març (RTC 2001/81)
- STC núm. 119/2001, de 24 de maig (RTC 2001/119)
- STC núm. 148/2001, de 27 de juny (RTC 2001/148)
- STC núm. 149/2001, de 27 de juny (RTC 2001/149)
- STC núm. 156/2001, de 2 de juliol (RTC 2001/156)
- STC núm. 204/2001, de 15 d'octubre (RTC 2001/204)
- STC núm. 499/2001, de 2 de juliol (RTC 2001/499)

2002

- STC núm. 10/2002, de 17 de gener (RTC 2002/10)
- STC núm. 12/2002, de 28 de gener (RTC 2002/12)
- STC núm. 28/2002, d'11 de febrer (RTC 2002/28)
- STC núm. 46/2002, de 25 de febrer (RTC 2002/46)
- STC núm. 52/2002, de 25 de febrer (RTC 2002/52)
- STC núm. 83/2002, de 22 d'abril (RTC 2002/83)
- STC núm. . 99/2002, de 6 de maig (RTC 2002/99)

2003

- STC núm. 14/2003, de 28 de gener (RTC 2003/14)
- STC núm. 127/2003, de 30 de juny (RTC 2003/127)

12.2. JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL SUPREM

1981

- STS de 13 de novembre de 1981 (RJ 1981/5105)
- STS de 30 de novembre de 1981 (RJ 1981/4680)

1983

- STS de 28 de gener de 1983 (RJ 1983/6017)
- STS d'1 de febrer de 1983 (RJ 1983/703)

1984

- STS de 27 de març de 1984 (RJ 1984/2534)
- STS de 5 de juliol de 1984 (RJ 1984/4121)
- STS de 17 de juliol de 1984 (RJ 1984/4189)

1986

- STS de 5 de març de 1986 (RJ 1986/1261)
- STS de 28 de juny de 1986 (RJ 1986/3632)

1987

- STS de 19 de gener de 1987 (RJ 1987/252)
- STS de 6 d'abril de 1987 (RJ 1987/2454)
- STS de 29 de setembre de 1987 (RJ 1987/6179)
- STS de 5 de novembre de 1987 (RJ 1987/7969)
- STS de 20 de novembre de 1987 (RJ 1987/8558)

1988

- STS de 21 de setembre de 1988 (RJ 1988/6811)
- STS núm. 933/1988, de 16 d'octubre (RJ 1998/7564)

1989

- STS de 17 d'abril de 1989 (RJ 1989/3364)
- STS de 18 de desembre de 1989 (RJ 1989/9469)

1990

- STS de 3 de març de 1990 (RJ 1990/2381)
- STS de 8 de novembre de 1990 (RJ 1990/8860)
- STS de 20 de novembre de 1990 (RJ 1990/8860)

1991

- STS de 12 de febrer de 1991 (RJ 1991/1254)
- STS de 28 d'octubre de 1991 (RJ 1991/7833)
- STS de 18 de desembre de 1991 (RJ 1991/9750)

1992

- STS de 25 de gener de 1992 (RJ 1992/1342)
- STS núm. 210/1992, de 7 de febrer (RJ 1992/1108)
- STS de 7 de maig de 1992 (RJ 1992/3754)
- ITS de 18 de juny de 1992 (RJ 1992/6102)
- STS de 30 de juny de 1992 (RJ 1992/5199)
- STS núm. 1067/1992, de 30 de novembre (RJ 1992/9458)

1993

- STS núm. 2620/1993, de 14 de gener (RJ 1994/12)
- STS de 6 de maig de 1993 (RJ 1993/3854)
- STS núm. 1713/1993, de 9 de juliol (RJ 1993/6063)
- STS núm. 2016/1993, de 17 de setembre (RJ 1993/6696)
- STS de 17 de novembre de 1993 (RJ 1993/8367)

1994

- STS núm. 702/1994, de 7 de febrer (RJ 1994/702)
- STS núm. 226/1994, d'11 de febrer (RJ 1994/688)
- STS núm. 298/1994, de 18 de febrer (RJ 1994/2314)
- STS de 15 de març de 1994 (RJ 1994/1757)

- STS núm. 760/1994, de 6 d'abril (RJ 1994/2889)
- STS núm. 787/1994, de 18 d'abril (RJ 1994/3340)
- STS núm. 1049/1994, de 21 de maig (RJ 1994/3943)
- STS núm. 1887/1994, de 24 d'octubre (RJ 1994/8164)
- STS núm. 2054/1994, de 26 de novembre (RJ 1994/8974)
- ITS de 7 de desembre de 1994 (RJ 1994/9746)

1995

- STS núm. 25/1995, de 16 de gener (RJ 1995/31)
- STS núm. 315/1995, de 28 de febrer (RJ 1995/1435)
- STS de 21 d'abril de 1995 (RJ 1995/3264)
- STS núm. 725/1995, de 5 de juny (RJ 1995/4538)
- STS núm. 1300/1995 de 18 de desembre (RJ 1995/9196)
- STS de 30 de desembre de 1995 (RJ 1995/9639)

1996

- STS núm. 173/1996, de 27 de febrer (RJ 1996/1394)
- STS núm. 353/1996, de 19 d'abril (RJ 1996/2886)
- STS núm. 816/1996, de 7 d'octubre (RJ 1996/7058)
- STS de 5 de novembre de 1996 (RJ 1996/8047)
- STS. núm. 913/1996, de 25 de novembre (RJ 1996/8000)

1997

- STS núm. 453/1997, de 15 d'abril (RJ 1997/2824)
- STS núm. 501/1997, de 18 d'abril 97 (RJ 1997/3611)
- STS núm. 538/1997, de 23 d'abril (RJ 1997/ 3259)
- STS núm. 620/1997, de 5 de maig (RJ 1997/3628)
- STS núm. 1098/1997, de 17 de juliol (RJ 1997/5776)

1998

- STS núm. 208/1998, de 17 de febrer (RJ 1998/1053)
- STS de 2 de març de 1998 (RJ 1998/1880)
- STS de 6 d'abril de 1998 (RJ 1998/3151)
- STS núm. 937/1998, de 7 de juliol (RJ 1998/5830)
- STS núm. 968/1998, de 17 de juliol (RJ 1998/5843)
- STS núm. 223/1998, de 3 de setembre (RJ 1998/6281)
- STS núm. 933/1998, de 16 d'octubre (RJ 1998/7564)

1999

- STS núm. 245/1999, de 18 de febrer (RJ 1999/1921)
- STS núm. 369/1999, de 13 de març (RJ 1999/2105)
- STS de 19 d'abril de 1999 (RJ 1999/3507)
- STS núm. 828/1999, de 19 de maig (RJ 1999/3828)
- STS núm. 523/1999, de 12 de juny (RJ 1999/4735)
- STS núm. 977/1999, de 17 de juny (RJ 1999/5653)
- STS núm. 1039/1999, de 22 de juny (RJ 1999/5825)
- STS núm. 1059/1999, de 23 de juny (RJ 1999/5848)
- STS núm. 1285/1999, de 15 de setembre (RJ 1999/7039)
- STS de 17 de setembre de 1999 (RJ 1999/6751)
- STS de 20 d'octubre de 1999 (RJ 1999/7466)
- STS de 2 de novembre de 1999 (RJ 1999/9067)
- STS de 2 de novembre de 1999 (RJ 1999/9067)
- STS núm. 1607/1999, de 8 de novembre (RJ 1999/8702)

2000

- STS núm. 403/2000, de 15 de març (RJ 2000/1197)

2001

- STS núm. 2462/2001, de 21 de desembre (RJ 2002/2001)

2002

- STS núm. 836/2002, de 10 de maig (RJ 2002/7157)
- STS núm. 1733/2002, de 14 d'octubre (RJ 2002/8963).

2003

- STS núm. 28/2003, de 17 de gener (RJ 2003/926)
- STS núm. 58/2003, de 22 de gener (RJ 2003/1130)
- STS núm. 41/2003, de 24 de gener (RJ 2003/ 688)

12.3. JURISPRUDÈNCIA DE LES AUDIÈNCIES PROVINCIALS

1994

- SAP de Madrid de 12 d'abril de 1994 (AJA 1994/150)

1995

- SAP de Biscaia de 10 de gener de 1995 (La Ley Juris: 1995/1167753)
- SAP de Barcelona de 3 de febrer de 1995 (BDA Aranzadi 1995/289)
- SAP de Barcelona de 6 de març de 1995 (BDA Aranzadi 1995/313)
- SAP de Barcelona de 30 de maig de 1995 (BDA Aranzadi 1995/694)
- SAP de Barcelona de 13 de juliol de 1995 (BDA Aranzadi 1995/1016)
- SAP de Barcelona de 21 de juliol de 1995 (BDA Aranzadi 1995/1021)
- SAP de Saragossa de 20 de setembre de 1995 (BDA Aranzadi 1995/1146)

12.4. JURISPRUDÈNCIA DE LA SALA CONTENCIÓS ADMINISTRATIVA DEL TRIBUNAL SUPREM

1981

- SCATS de 13 de novembre de 1981 (RJ 1981/5105)

1983

- SCATS de 28 de gener de 1983 (RJ 1983/6017)

1984

- SCATS de 27 de març de 1984 (RJ 1984/2534)

1986

- SCATS de 28 de juny de 1986 (RJ 1986/3632)

1989

- SCATS de 18 de desembre de 1989 (RJ 1989/9469)

1991

- SCATS de 12 de febrer de 1991 (RJ 1991/1254)
- SCATS de 28 d'octubre de 1991 (RJ 1991/7833)
- SCATS de 28 de desembre de 1991 (RJ 1991/9750)

1992

- SCATS de 30 de juny de 1992 (RJ 1992/5199)

1993

- SCATS de 17 de novembre de 1993 (RJ 1993/8367)

1998

- SCATS de 2 de març de 1998 (RJ 1998/1880)

1999

- SCATS de 19 d'abril de 1999 (RJ 1993/3507)
- SCATS de 20 d'octubre de 1999 (RJ 1999/7466)
- SCATS de 2 de novembre de 1999 (RJ 1998/9067)
- SCATS de 8 de novembre de 1999 (RJ 1999/8484)

12.5. JURISPRUDÈNCIA DEL TRIBUNAL EUROPEU DE DRETS HUMANS

1970

- STEDH de 16 de desembre de 1970. Cas Scheinchelbauer

1978

- STEDH de 6 de setembre de 1978. Cas Klass i altres

1983

- STEDH de 27 d'octubre de 1983. Cas Malone

1986

- STEDH de 21 d'octubre de 1986. Cas Sánchez-Reisse

1988

- STEDH de 12 de juliol de 1988. Casos Schenk

1989

- STEDH de 30 de març de 1989. Cas Chappell

1992

- STEDH de 16 de desembre de 1992. Cas Edwards

2003

- STEDH de 28 de gener de 2003. Cas Peck contra el Regne Unit

12.6. JURISPRUDÈNCIA D'ALTRES TRIBUNALS**1983**

- Sentència del Tribunal Constitucional Federal Alemany de 15 de desembre de 1983, sobre la Llei del Cens de Població de 4 de març de 1982 (BJC núm. 33, gener 1984).

2003

- Sentència del Tribunal del Jurat de l'Audiència Provincial de Barcelona núm. 32/2003, de 26 d'octubre, sobre el Cas Maremàgnum.

2004

- Sentència del Tribunal del Jurat de l'Audiència Provincial de Barcelona núm. 21/2004, de 21 de desembre, sobre el Cas del Putxet.

13. RECULL PERIODÍSTIC

1996

- LARRAURI, EVA. El PSOE apoya el uso de vídeos para evitar la violencia en el País Vasco. *El País*, 24 de juliol 1996.
- ARENES, SUSANA ; LÁZARO, FERNANDO. El Gobierno grabará con vídeo en las calles cuando exista peligro genérico. *El Mundo*, 25 de juliol 1996.
- MARTÍNEZ, ÓSCAR. La Llei de videovigilància penarà els convocants d'actes si hi ha alderulls. *Avui*, 25 de juliol de 1996.
- PAZ, ROSA. El Poder Judicial controlará el uso de los vídeos para combatir la guerrilla urbana de ETA. *La Vanguardia*, juliol 1996.
- Vídeos en la calle. *El País*, 25 juliol 1996.

1999

- El Consejo General del Poder Judicial pide que la policia no tenga voto en la Comisión de Videovigilancia. *El Mundo*, 25 de gener 1999.
- El Pleno del Consejo General del Poder Judicial estudia hoy el informe sobre el Reglamento de Videovigilancia. *Teletipo de Europa Press*, 26 de gener 1999.
- Aprobado el reglamento de videocámaras en las calles. *El Mundo*, 28 de gener 1999.
- Tráfico mantendrá sin señalizar los radares en las carreteras pese a una nueva normativa vigente. *La Vanguardia*, 10 de maig 1999.

2000

- BRETON, PHILIPPE ; GWIAZDZINSKI, LUC. Strasbourg, capitale de la technologie sécuritaire. *Le Monde*, 28 Janvier 2000.
- Entrevista amb José María Mena, Fiscal Jefe de Catalunya, sobre l'existència de càmeres. *La Vanguardia*, 29 d'abril 2000.

- Barcelona instalará cámaras digitales junto a los semáforos. *La Vanguardia*, 29 d'abril 2000.
- ROGLÁN, JOAQUIM. El hermanito invisible. *La Vanguardia*, 29 abril 2000.
- DE OROVIO, IGNACIO. Cámaras en la plaza Orwell, el escritor que intuyó el ojo que todo lo ve. *La Vanguardia*, 28 de juny 2001.
- Autorizada la videovigilancia en Escudellers que pedían 1.300 vecinos. *Barcelona i altres*, 28 de juny 2001.
- GARCÍA, FERNANDO. Vigilar a los empleados con cámaras es legal si se hace para verificar irregularidades. *La Vanguardia*, 16 de juliol 2000.
- BONET, S. La videovigilància instal.lada a la UdL provoca malestar entre els estudiants. *El Segre*, 25 de setembre de 2001.
- RICOU, JAVIER. Profesores y alumnos rechazan las cámaras de vigilancia en la Universidad de Lleida. *La Vanguardia*, 29 de setembre 2001.
- RAMOS, RAFAEL. Si usted es británico, le están espiando. *La Vanguardia*, 30 de setembre 2001.

2001

- U.S. Widens Policy on Detaining Suspects. *The New York Times*, 19 de setembre de 2001.
- REED BRODY. El recorte de las libertades públicas. *El País*, 10 de desembre 2001.

2002

- La Guàrdia Urbana prova un vehicle per a la videovigilància. *El Periódico*, 11 de gener de 2002.
- DE OROVIO, IGNACIO. La fiscalía duda sobre la validez jurídica de la filmación de la paliza a Wilson Pacheco. *La Vanguardia*, 10 de febrer 2002
- MUMBRÚ, JORDI. Incompliments de la normativa sobre videovigilància a Gràcia. *L'Independent de Gràcia*, març 2002.

- VIVANCO, FELIP. Las cámaras retratan a 1.750 infractores en siete semáforo. *La Vanguardia*, 1 de novembre 2002.

2003

- Reculls de premsa facilitats pel Gabinet de Premsa del Tribunal Superior de Justícia, sobre les diferents notícies aparegudes del Cas Maremàgnum en els diaris de més difusió a nivell local, nacional i estatal.
- Reculls de premsa facilitats pel Gabinet de Premsa del Tribunal Superior de Justícia, sobre les diferents notícies aparegudes del Cas Putxet en els diaris de més difusió a nivell local, nacional i estatal.

2004

- CORBELLA, JOSEP. El Síndic de Greuges alerta sobre el vacío legal que rodea la videovigilancia privada. *La Vanguardia*, 11 de març 2004.
- PÉREZ ROYO, JAVIER. Irromp la mort. *El Periódico*, 12 de març 2004.
- LAQUEUR, WALTER. Madrid. *La Vanguardia*, 13 de març 2004.
- IZQUIERDO, LUÍS. El atentado pone sobre la mesa la eficacia del modelo policial. *La Vanguardia*, 13 de març 2004.
- HEREDIA, SERGIO. La policía declara alerta máxima y refuerza la seguridad de locales árabes. *La Vanguardia*, 13 de març 2004.
- TARÍN, IZQUIERDO, DE OROVIO. La investigación señala a Al Qaeda. *La Vanguardia*, 13 de març 2004.
- AVILÉS, JUAN. Sin libertad no hay seguridad. *La Vanguardia*, 16 de març 2004.
- COLS, CARLES. Hi haurà radars a la Ronda del Mig, Diagonal, Via Augusta i Meridiana. *El Periódico*, 18 de març 2004.
- MONTILLA, RAÚL. L'Hospitalet pone cámaras en el punto negro del Trambaix. *La Vanguardia*, 19 de març 2004.
- EUROPA PRESS (Bilbao). Multa de 900 Euros a la convocante de una marcha en que se gritó a favor de ETA. *La Vanguardia*, 20 de març 2004.

- NAVARRO, MAYKA. Els vídeos d'Atocha van gravar l'atemptat. *El Periódico*, de 20 de març 2004.
- SABATÉ, CARLES. La sensació d'inseguretat continua creixent a Barcelona. *Avui*, 19 de març 2004.
- SIERRA, LLUÍS. El Trambaix se inaugurarà con más cámaras en los cruces. *La Vanguardia*, 30 de març 2004.